

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVI.

Spalis — October 20, 1971

Nr. 78

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NIXONAS Į MASKVĄ

AUGANČIO SOVIETŲ PAVOJAUS AKIVAIZDOJE

Prezidento Nixono nutarimas gegužės mėn. vykti į Maskvą nebuvo staigmena. Jis pats visada aiškino, kad noris ne konfrontacijos, bet derybų, o sovietai šiuo metu nori legalizuoti savo sienas Vakaruose, todėl vienoks ar kitoks susitarimas su JAV, kuris dau-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

giau ar mažiau užtikrintų dabartinį status quo, Europoje būtų labai parankus jų politikai. Tokiu būdu, iš abiejų pusių esant norui derėtis, nebuvo sunku surasti ir formą tam pageidavimui patenkinti. Gromyko pa-

kviatė ir prezidentas su tiko gegužės mėn. nuvykti į Maskvą.

Būsimai pokerio partijai abi pusės turės naują 'kozirį'. Nixonas jau bus buvęs Pekine, kur bus aptarti bendri interesai sovietų pavojaus akivaizdoje, o sovietai šiuo metu taip smarkiai ginkluojasi, kad tą procesą tuojau pat nesustabdžius, amerikiečiai greitai praras bet kokią pranašumą ginklų technologijoje. Teigiama, kad sovietai taip sustiprino savo Šiaurės ir Baltijos jūros karo laivynus, kad jie jau dabar neturi jokių konkurentų šioje srityje. Savo laivų skaičiumi jie toli praneša ne tik JAV, bet ir visus NATO sąjungininkus kartu. Jei taip iš tikro yra, ar bus artimiausioje ateityje, ypač jei amerikiečiai dar neteks savo bazės Islandijoje, Norvegija atsidsurs tokioje grėsmėje, kad ilgainiui gali pasukti neutralumo keliu Švedijos pavyzdžiu, o ją pasektų ir Danija, kurios uždavinys karo atveju būtų nepraleisti sovietų Baltijos laivyno į Atlantą.

Tiesa, ką reiškia tai, jei abi pusės turi pakankamai priemonių viena kitą sunaikinti raketomis su atominiais užtaisais? Tačiau, jei abi pusės neturės drąsos pa naudoti atominis ginklus, konvencionaliniai ginklai gali turėti labai daug reikšmės. Tuo atveju Vakarų Europoje Pax Americana pakeistų Pax Sovietica.

Už tat Vakarų Europoje, kur iki šiol buvo pageidaujama Rytų-Vakarų santykių atlydžio, pasigirdo ir susirūpinimo balsų. Tame kontekste yra labai charakteringas britų vyriausybės elgesys. Niekam nebuvo paslaptimi, kad sovietai šnipinėja kur tik gali. Bet kai D. Britanijoje sovietų špionas peržengė visas padarumo ribas, britai nepaprastai šnipų skaičių sumažinti ty liai, bet viešai ištrėmė

LST Korpi Neo-Lithuania nauja Vyr. Valdyba. Sėdi iš kairės: pirmininkas Jonas Valkiūnas, vicepirmininkė Audronė Pavilčiūtė, arbiter elegantiarum Edas Modestas, Stovi: sekretorius Juozas Jurevičius ir išdininkas Bronius Kasakaitis.

P. Maletos nuotrauka

SOVIETŲ MOKSLININKAS PASISAKO PRIEŠ LAISVĖS SUVARŽYMĄ SOVIETIJOJE

Andriejus D. Sacharovas, Sovietų Sąjungos akademikas ir Žmogaus Teisių Komiteto narys, pastaruoju metu ne kartą pasisakė prieš laisvės suvaržymą Sovietijoje. Tai mokslininkas, laikomas sovietų vandenilio bombos "tėvu", asmenybė, su kuriuo skaitosi pasaulis, ir, aišku, turėtų skaitytis ir patys sovietai.

Š.m. rugsėjo mėn. A. D. Sacharovas kreipėsi į Sovietų Sąjungos Aukščiausiąją Tarybą, pateikęs atvirą raštą, kuriame jis išskėlė reikalą leisti sovietų piliečiams, jiems pageidaujant, emigruoti į kitus kraštus. Rašte paliečiamas

ir Simo Kudirkos atvejis ir apamai lietuviai. Čia pateikiamas, kiek trumpinto, to kreipimosi turinys.

TRAGIŠKI KONFLIKTAI SOVIETŲ PILIEČIŲ TARPE

Sacharovas pirmiausia nurodo į sovietų piliečių tragiškuosius konfliktus atvejais, kai jie pareiškia norą emigruoti ir įsikurti kitame krašte. Tuos konfliktus nušviečia per pastaruosius mėnesius Sovietuose buvusios teismų bylos ir ne tik jos, bet ir emigravimo klausimo teisinės, socialinės, psichologinės bei politinės pusės.

Jis teigia, kad sovietų piliečiai, ne tik žydai, bet ir atstovai kitų tautybių, kaip rusai, ukrainiečiai, vokiečiai, armenai, lietuviai, latviai, estai, turkai ir kiti, siekė apieiti kraštą asmeniniais, etniniais ar kitais sumetimais, išstius metus laukia atsakymo į jų prašymus ir dėl to jų gyvenimas paverčiamas kančia.

Autorius kalba ir apie kitą šio klausimo pusę. Esą, tenka susirūpinti tais sovietų piliečiais,

kurie netekę vilties išstatymų ribose pasiekti savo tikslo (gauti leidimą išvykti), pasiryžta kuriuo nors būdu pažeisti įstatymą. Daugelis tų piliečių nubausta sunkiomis kalėjimo ar stovyklos bausmėmis ar jie pateko į griežto režimo psichiatrinės ligoninės. pvz. Dniepropetrovske ir kitur. Tų piliečių žygiai daugumoje atvejų teismų buvo laikomi tėvynės išdavimu ir dėl to tie piliečiai buvo sunkiai nubausti. Čia autorius priminė 1970 m. gruodžio mėn. Leningrade įvykusią žydų kaltinamųjų noru lėktuvu pasitraukti į užsienį, bylą. Esą pasaulis buvo nustebintas paskelbtais nuosprendžiais.

VIENTELE SIMO KUDIRKOS KALTĖ

1971 m. gegužės mėn., toliau nurodo Sacharovas, lietuvis Simas Kudirka Vilniaus teismo buvo nuteistas 10 metų sunkių darbų bausme, gi jo vienintelė kaltė buvo noras pasilikti užsieny. Jam pavyko nušokti į amerikiečių laivą, tačiau jis buvo sugrąžintas ir nubaustas už tėvynės išdavimą.

Sacharovas, nurodęs, kad sovietų piliečiai, bandę apieiti kraštą, dažnai virsta antros klasės piliečiais, nes dėl sovietuose esamų tradicijų, prietarų ar konformizmo jie negali pasinaudoti kai kuriomis teisėmis, toliau pabrėžia, kad tenka šiuo klausimu ieškoti žmoniškų bei teisingų sprendimų.

EMIGRAVIMO TEISĖ -- DVASINĖS LAISVĖS SĄLYGA

Tie sprendimai, pasak Sacharovo, būtų ypatingai svarbūs ne tik Sovietų Sąjungos tolimosnio demokratinimo vyksmui bet ir siekiant kraštą galutinai išgelbėti iš tarptautinio atskyrimo (izo-

(Nukelta į 2 psl.)

Laima Švėgždaitė kandidatuoja į Ontario parlamentą.

1971 m. spalio 21 d. Kanadoje įvyksta Ontario provincijos parlamento rinkimai. Visose provincijose į parlamentą kandidatais yra išstatyti 384 kandidatai, tuo tarpu parlamente vietų yra tik 117. Vadinasi, selekcija bus gana didelė.

Šalia trijų didžiųjų partijų -- Progresyviųjų konservatorių, Liberalų ir NDP (New Democratic Party), šiuose Ontario provincijos rinkimuose dalyvauja dar 5 kandidatai iš Social Credit ir 5 Komunistų partijos kandidatai, kurie niekad nėra laimėję Kanadoje nei provinciniuose, nei federaliniuose rinkimuose nei vienos vietos. Dar gi šiuose rinkimuose į Ontario parlamentą įstatyti 23 kandidatai nepriklausą jokioms partijoms.

Šie Ontario provincijos parlamento rinkimai mums, lietuviams, yra dargi įdomūs tuo, kad juose į parlamentą kandidatuoja mūsų lietuvaite, Laima Švėgždaitė. Ji yra 23 m. amžiaus, 3-čio kurso teisinių fakulteto studentė. Čia prie progos pridurtina, kad L. Švėgždaitė yra buvusi KLB Toronto apyl. pirmininke.

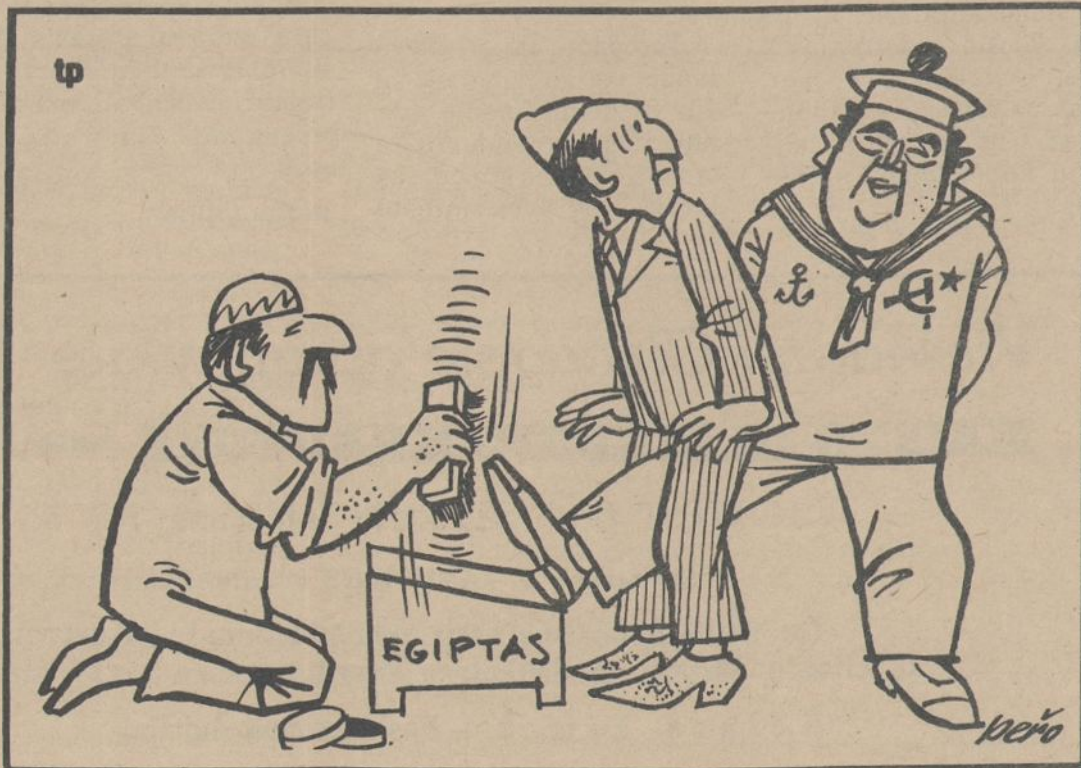
Ji kandidatuoja Toronte, High Park raidinge, kur ligšioliniu parlamentu buvo Naujosios Demokratų partijos atstovas med. dr. M. Shulman. Jis ir dabar kandidatuoja, stengdamasis būti perrinktas. Šiame raidinge -- keturi kandidatai: mūsų Laima,

atstovaujanti Liberalų partiją, taigi -- lietuvaite, Yuri Shymko -- Progresyviųjų konservatorių partijos atstovas -- ukrainietis, Geza Matrai -- Social Credit partijos nominatas -- vengras ir minėtas dr. Morton Shulman, Naujųjų Demokratų partijos atstovas -- žydas. Taigi, įdomi ketveriukė. Visi keturi šio raidingo kandidatai -- etninę grupių atstovai.

Prieš rašant šį reportazhą, ką tik grįžau iš politinių kandidatų mitingo, įvykusio spalio 12 d. 8 val. vak. Toronte, Humberside Collegiate Institute didžiojoje auditorijoje, kur buvo pilnutėlė salė žmonių ir kur kalbėjo bei diskutavo tarpusavyje ir su auditorijos dalyviais visi keturi šio raidingo nominatai, jų tarpe -- ir mūsų Laima Švėgždaitė.

Diskusijos ir atsakymai į klausimus buvo moderuojami Colin Vaughn. Mitingo vadovas labai gambiai ir drausmingai viską pravedė. O ir kandidatai, nors tarpusavy truputį "pasišnaukė" ir šiek tiek iš publikos pažinai-byti", bet visi buvo labai kontroliuotose pozicijose, nebent, Social creditistų partijos atstovas pasirodė bent kiek "klouniškai". Mūsų Laima -- laikėsi labai puikiai -- drąsiai, gambiai, moderuotai savo teigimuose ir, palyginti, labai logiškuose atsakymuose į publikos paklausimus.

Lietuviai privalome visokiems būdais paremti mūsų Laimą. Sėkmės jai! Pr. Alšėnas

Sovietai Artimuose Rytuose...

JAV LB 20 METU SUKAKTIES MINĖJIMAS (I)

JUOZO BAGDONO KŪRINIŲ PARODA

Kiekvienas didesnis reikšmingesnis mūsų tautinės veiklos minėjimas neapseina be kultūrinio įnašo. Nors kalbant apie tautos laisvę daugiausia linksniuojame politiką, tačiau be kultūrinių atsiekimų, be kūrėjų patriotinės sielos, be uždegančių kovai rašytojų, dailininkų, muzikų ir kitų kūrėjų kūrinų, vien politika nedaug būtų atsiakiama.

Mūsų išeivijos rašytojai yra idėję nemažą kūrybinį įnašą lietuvių tautos laisvės kovų atžymėjimui. Turime visą eilę išleistų partizanų kovas primenančių prozos ir poezijos knygų. Rašytojų laisvas žodis prasmingai vadinamas ginklu, nes jis formuoja rezistenciją, uždega pasipriešinimą okupantui, paruošia tautą ginklo kovai.

Bet šis JAV LB dvidešimtmečio minėjimas buvo pradėtas su nauja staigmena -- atidarant dail. Juozo Bagdono patirtinio turinio parodą, šešiais didžiuliais kūrinių įprasminusių Lietuvos partizanų epochą: miške partizanai prieš kovą, partizanai žemaitijoje, ryšininkai savo tėviškės laukuose, partizanai pakeliui į Vakarus ir k.

Tai pirmas dailininkas išeivijoje skyręs tiek daug atsidavimo, laiko ir lėšų mūsų tautos laisvės įprasminimui dailėje. Staigmena buvo ir tuo, kad iki šiol dailininką J. Bagdoną pažino-

EMILJA ČEKIENĖ

jome, kaip griežtą modernistą.

Parodos atidarymas buvo spalio 8 d., penktadienį, Kolumbo vyčių salėje, Woodhavene. Dalyvavo gausus būrys žmonių. Atidarymo žodį tarė generalinis konsulas A. Šimutis, JAV LB kūrėjas prel. J. Balkūnas. Vliko vardu žodį tarė Juozas Audėnas, LB New Yorko Apygardos pirm. A. Vakselis ir JAV LB centro valdybos pirm. Vytautas Volertas dėkojo J. Bagdonui už sutikimą jungti šią parodą su LB dvidešimtmečio suaktimi ir trumpu žodžiu supažindino visuomenę su dailininku ir jo kūryba. Tarp kitko jis kalbėjo:

-- Juozas Bagdonas yra retas kūrybinio pasaulio atstovas, nelaukęs visuomeninio darbo žeminančių. Jį sutinkame padedantį LB, Balfui, Tautinei Sąjungai ir visur, kur jo ranka yralaukiama. Dailininkas mūsų tarpe susilaukia pagarbos, tačiau ir jis, ir rašytojas, ir aktorius vaikšto žeme, gyvena tarp žmonių, tad nėra pilnai atleisti nuo dėmesio visuomenei. Pareigos su pratinimas, manau, pridedo prie J. Bagdono darbų plitimo, ir man yra malonu viešai (nors nekukliai!) pasiskelbti, kad LB Baltimorės apylinkėse organizuojant jo pirmą parodą šiame krašte, ir aš galėjau prisidėti.

Mano supratimą tapyboje apibrėžia dvi sąvokos: patinka arba nepatinka. Tačiau net savo žvilgsniu Bagdoną mačiau iš realisto žengiantį į griežtai atpažįstamą, nors man retai suprantamą, formų modernizmą. Einant laikui, jis palengva kontūrus trynė, susikoncentravo spalvoje, patraukdamas ir neįsimančiojo akį. Už kelių metų šioje spalvų kalboje vėl pastebėjome atsirandant ribas. Šiandien dailininkas atidengia naują savo kūrybinės asmenybės dalį -- mūsų skausmingai realios tautos tragedijos išsąmoninimą, kurios perdavimas nevaržo žiūrovo jausmų. Stebėdamas veikslus, išgyvename tiek, kiek leidžia širdies gėlmė.

Mano manymu, tai nėra "kelio ieškojimas", kaip išsireiškia žinovai. Tai dailininko sugebėjimas būti įvairiu ir idomiu net eiliniam stebėtojų.

Kūryba yra mūsų gyvenimo puošmena. Juo kuklesnis autorius, tuo ji ryškesnė. Tačiau kas pats save žino, negali būti išpuikęs. Juozas Bagdonas, be abejo, save pažįsta, nes paprastesnį žmogų už jį sutikti būtų sunku.

Nuoširdžiai linkiu, kad sekmė dailininką lydėtų ne tik šios parodos metu, bet visame jo kūrybiname darbe ateity.

Dail. J. Bagdonas dėkodamas visiems už dėmesį bei atsilankymą sakė:

-- Daug kas manęs klausia, kodėl aš, būdamas moderniosios dailės puoselėtojas, ėmiausi temos, kuriai pavaizduoti būtina reikalinga realistinė dailės forma. Laisvės kovų idėja man buvo ir yra arti širdies. Vyrai ir moterys žuvo tikėdami, kad jų auka atneš Lietuvai laisvę.

Dabar visa tai nuėjo jau į istoriją. Literatūroje jau turime visą eilę veikalų šiomis temomis. Mano noras buvo tuos istorinius įvykius pavaizduoti tapyboje. Tą, ką aš padariau yra tik atominė dalelė tos pagarbos ir pareigos, kurią kiekvienas lietuvis turėtų jam prieinamu būdu atiduoti tiems, kurie mirė, kad tautos laisvės idėja nebūtų užmiršta. Partizanų laisvės kovos ir gyvenimas buvo pilnas žiaurumo ir nevilties.

Aš savo šiuose kūriniuose vaizduoju ne žiaurumus ir -- kaip taisyklė -- visada tragišką mirtį, bet daugiau iš romantinės, legendinės pusės. Todėl ir šiuose paveiksluose nematyti nužudytų nei žodum. Tai dariau todėl, kad dailėje, vaizduojant žiaurumus, greitai galima prasiplėnti su normalia estetika. Taip pat šia proga noriu pažymėti, kad šie mano darbai nėra mano kūrybos naujoji linkmė, -- baigė dail. J. Bagdonas.

Pažymėtina, kad parodą atidarant aktorius Vitalis Žukauskas pasiskaitė iš partizanų kūrybos.

Po oficialios dalies ponios pavaišino kavute ir pyragaičiais.

ANTANO SMETONOS KONCERTAS

Tuo pačiu metu, tik valanda vėliau jungiant su LB dvidešimtmečio minėjimu įvyko pianisto Antano Smetonos koncertas kitoje New Yorko miesto

DR. VERONIKA ALSEIKIENĖ
(1883 - 1971)

Veronika Janulaitytė-Alseikienė, prieškariniais metais plačiai žinoma akių gydytoja Vilniuje ir Kaune, dvejus metus atkakliai kovojusi su liga, mirė Kaune š.m. rugsėjo 26 d. ir rugsėjo 28 d. palaidota Petrašiūnų kapinėse.

Dr. V. Janulaitytė-Alseikienė buvo gimusi 1883 m. gegužės 18 d. Malavėnų kaime, netoli Šiaulių.

Rugsėjo 26 d. Kaune mirusi Veronika, būsimoji medicinos daktarė, akių gydytoja, mokėsi Šiauliuose. Jos ir brolio Augustino butas anuomet buvo virtęs lietuviškos veiklos centru. Pas juos lankėsi Višinskis, Sirutis, Venslauskis ir kiti. Ateidavo draudžiamoji spauda, buvo ir šapirografas. Brolis Augustinas nakties metu spausdindavo raštus prieš caro valdžią, gabi seserys, Veronika ir Julija, juos platindavo.

Veroniką dėl to pašalinus iš gimnazijos Šiauliuose, ji mokėsi privačiai ir 1903 m. baigė Mintaujos gimnaziją. Pasiskoliusi iš brolio Juozo (būsimos klebono Nemakščiuose) 200 rublių, išvyko į Šveicariją, Berną, studijuoti medicinos. Pradžiai buvo sunki. Ten anuomet, 1903-05 m. gyveno ir studijavo brolis Augustinas. Veronika prisidėdavo prie lietuviškos spaudos platinimo, kurią gaudavo iš Tilžės.

Vieną semestrą studijavo Vienoje. Įsikūrusi Berlyne, ten labai daug dirbo. Domėjosi moterų, jų lygybės klausimais. Berlyne dalyvavo lietuvių Draugijos veikloje, dalyvavo Vyndno rengiamuose vaidinimuose.

Artėjant 1905 m. revoliucijai, Veronika su broliu Augustinu grįžo Lietuvon. Apsirūpino voikiškais pasais, Tilžėje nemazū kiekiu draudžiamos literatūros bei dėžė su revolveriais. Veronika Lietuvoje ir toliau platinė atsišaukimus prieš caro valdžią.

Grįžusi į Berlyną, Veronika Janulaitytė vėl studijavo universitete, daug dirbo ir jau 7 semestre pradėjo domėtis akių ligomis. Daktaro laipsniui įgyti pasirinko sunkią temą apie trachomą. Daug dirbo laboratorijoje, ieškodama tos ligos sukėlėjo. 1908 m., būdama 27 m. amžiaus, išlaikė egzaminus Berlyno universitete, viešai apgynė disertaciją didžiojoje salėje ir gavo med. dr. laipsnį cum laude, su pagyrimu. Veronika Janulaitytė anuomet buvo viena iš negausių lietuvių, gavusių mokslo laipsnį užsienio universitete.

pusėje Lincoln Center Tully Hall, kur atsilankė taip pat nemažas būrys lietuvių ir svetimųjų. Tai buvo aukšto lygio ir didelio talento koncertas, kaip dalinosi įspūdziais svetimieji muzikos mėgėjai ir kritikai salėje ir pulkiai įvertino New York Times.

Gaila tačiau, kad visi su tuo LB minėjimu jungiami kultūriniai įvykiai buvo išmėtyti po tolimų distancijų vietas, kas labai trukdė norintiems visur dalyvauti ir neturintiems savo susisiektimo priemonių. Tai buvo pirmoji JAV LB 20-čio minėjimo diena.

A.A. Dr. V. Alseikienė

Rusijoje negaliojus užsienio mokyklų diplomams, Petrapily jai pavyko išlaikyti, iš naujo, visus egzaminus.

Med. dr. V. Janulaitytė 1907 m. vyko į Vilnių, dalyvavo Lietuvių Mokslo Draugijos suvažiavime, ten susipažino su savo būsimuoju vyru -- medicinos stud. Danielium Alseika. Šis, studijavęs Dorpatė, Estijoje, pakvietė ten vykti ir dirbti akių klinikoje, Veronika Dorpatė buvo lietuvių iškilmingai sutikta, kaip lietuvaite, užsieny baigusi aukštuosius mokslus. Netrukus ji buvo pakviesta vykti į Simbirską, ten gydyti keturių gubernijų ligonių. Teko per vieną dieną atlikti iki 20 kataraktos ir kt. akies operacijų. Po to vyko į Tulą, kur tuo metu siautė šiltinė. Jau anuomet pasižymėjo gera operacijų technika.

Susitapiusi pinigų, dr. Veronika vyko specializuotis vėl į Berlyną. Nors jai buvo pasiūlyta likti dirbti Berlyno klinikoje, ji veržėsi Lietuvon. Įsigijusi reikalingų instrumentų, grįžo Lietuvon ir 1910 m. apsigyveno Ukmergėje. Čia ištekojo už Danieliaus Alseikos -- abu Ukmergėje ar už jos vertėsi gydytojų praktika.

1913 m. Veronika išvyko į Austriją, Vieną, kur tuo metu jos vyras specializavosi ausų ir gerklės srityje. 1914 m. pradžioje pirmąjam pasauliniam karui ir vyrą pašaukus į rytų frontą, 1914 m. rudenį su sūnum išvyko į Vinių. Gavo darbo klinikose, tačiau frontui artėjant, 1916 m. su sūnum išvyko į Voronežą, kur buvo nemažai lietuvių ir buvo lietuvių gimnazija.

1918 m. atkūrus nepriklausomą Lietuvą, kilo sumanymas Minske veikiančią ligoninę suvisu turtu perkelti į Vilnių, perduoti Raudonajam Kryžiui ar universitetui. Dėl to 1918 m. pavasarį, balandžio 7 d. Minske įvyko steigiamasis lietuvių Sanitarinės Pagalbos Draugijos susirinkimas.

Draugija galėjo steigti ligonines, ambulatorijas, vaistines, prieglaudas, leisti medicinos ir kt. raštus ir tt. Penkių asmenų išrinktai valdybai vadovavo dr. Veronikos vyras dr. Danielius Alseika. Tuo metu iš Minsko Lietuvon pajudėjo tikstančiai lietuvių pabėgėlių. Daugiausia dr. Alseikienės pastangomis iš voikių buvo gauta 17 vagonų, visas Draugijos ir ligoninės turas buvo sukratas ir išvežtas į Vilnių.

Minėta Draugija buvo grynai visuomeninio pobūdžio. Geri specialistai, vadovavę ligoni-

nei, ją išlaikė beveik 21 metus. Ligoninei vadovaujant dr. D. Alseikai (ligi jo mirties 1936 m.), per išstius 18 metų, visa atsakomybė atitekdavo, pirmoje eilėje, jam su žmona.

1931 m. rugpjūčio mėn. dr. V. Alseikienė su vaikais persikėlė į Kauną (vyras mirė 1936 m. Vilniuje). Iš Liet. Sanit. Pagalbos D-jos narių, 1939 m. likvidavus ligoninę, gyvas beliko ilgametis valdybos narys -- Antanas Krutulis (gyvena ties Vilniumi).

Dr. V. Alseikienė pirmieji metai Kaune nebuvo lengvi. Ji dirbo ligonių kasose ir vertėsi privačia akių gydytojos praktika. Kauno miesto ligoninių kasose dirbo ligi 1943 m.

1944 m. pasiryžusi pasilikti Lietuvoje, dr. Alseikienė vėliau neteko -- palaidojo kelis brolius -- Janulaičius ir apie dvejus metus kovojusi su mirtimi, sulaukusi 88 metų amžiaus, rugsėjo 26 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu. Lietuvoje, Kaune, liko jos sesuo -- aukščiausio amžiaus Jaunulaičių šeimoje sulaukusi -- Julija Bilinienė - Matlošaitienė (92 m.), gi JAV-se liko du vaikai: sūnus Vytautas, žurnalistas, New York'e ir dukterė Marija - Birutė, mokslininkė-archeologė, gyv. Los Angeles, Kalifornijoje bei kiti giminės.

(va)

Sovietų mokslininkas...

(Atkelta iš 1 psl.)

liacijos), norint keistis gyventojais bei idėjomis ir, pagaliau, siekiant žmogaus teisių gynbos.

Ta emigravimo teisė, kuria iš tikrųjų tegali pasinaudoti tik mažas gyventojų skaičius, tai esminė dvasinės laisvės sąlyga... Sacharovas teigia, jog laisvas kraštas negali būti panašus į narvą, net jei jis būtų paaukuotas bei aprūpinamas materialinėmis vertybėmis.

PRAŠO PAKEISTI ĮSTATYMUS, PASKELBTI AMNESTIJĄ

Sacharovas savo rašyte A. Tarybai prašo: "Gerbiameji Aukščiausios Tarybos nariai, aš kreipiuosi į Jus ir į kiekvieną, kuris trokšta, kad šio krašto piliečiai iš tikrųjų būtų laisvi, visomis galimomis priemonėmis prisidėti šiuo klausimu sprendžiant..." Toliau Sacharovas iš jų prašo:

-- esminis dalykas, tai priimti įstatymus, kuriais emigravimo klausimas būtų išspręstas demokratinėje dvasioje, būtent, kad kiekvienas, noris išvykti iš krašto, galėtų tai vykdyti ir, jei jis pakeičia savo nuomonę, galėtų be trukdymų sugrįžti. Tai atitiktų visuotinai pripažintoms žmogaus teisėms,

-- esminis dalykas yra ir reikalas pakeisti baudžiamojo kodekso skyrių apie valstybės išdavimą, kad ateity jis nebūtų panaudojamas tiek plačiai, kaip yra liudiję neseniai įvykusių bylų nuosprendžiai,

-- taip pat esminis dalykas suteikti amnestiją visiems piliečiams, kurie buvo nubausti jiems siekus išvykti iš krašto ir paleisti tuos, kurie dėl tos pačios priežasties prievartos būdu yra atsidūrę specialiose psichiatrinėse ligoninėse.

A.D. Sacharovo kreipimosi į Aukščiausiąją Tarybą Maskvoje tekstas š.m. spalio 7 d. buvo paskelbtas "New York Times" dienrašty.

(ELTA)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMŠ PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI ISREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

KOMPARTIJA DIKTUOJA KULTŪRINIAM DARBUI

Partinio (kompartinio) vadovavimo kultūriniam darbui niekad nebus ok. Lietuvoje per daug. Todėl ir vėl "Vals-tiečių laikraštis" Nr. 97 išsoka su ta aktualia tema.

-- Gerinti partinį vadovavimą, -- skelbia oficialus Lietuvos kompartijos centro komiteto pareiškimas.

Tai sena, XXIV partinio suvažiavimo atnaujinta melodija.

Kaip suprantamas "kultūrinio darbo" terminas?

Tai temų ir turinio tiekimas renginiams, knygų rinkai, filmams, netgi koncertams, parodoms, minėjimams ir, dargi "mokslinei ateistinei propagandai".

Mokslininkų kadrui ypatingai minimi kaip partinio dėmesio objektas. Be "lenininio revoliucinio judėjimo" mokslas negalės žengti tikros pažangos keliu ir iškryps į netikras vėžes!

Centrinis kompartijos komitetas nustato bendrąją visos visuomenės priežiūrą, tačiau ta priežiūra, eidama į vis smulkesnes partinės priežiūros įstaigas, detalizuojama, smulkėja, priartėja prie paskiro individo.

Kiekvienas, sprendžiant iš šio pareiškimo, yra "vadovaujamas" ir nukreipiamas veikti taip, kaip įsakė XXIVpartijos suvažiavimas. Kiekvienas priva-las "vystyti savo darbe XXIV suvažiavimo direktyvas".

Išvirsiniai skaitant šį pareiškimą, matyti stiprus dėmesys menui, saviveiklai, sportui, kultūrinėms ir buitiniams visuomenės poreikiams, mokslui ir mokykloms, ir kt. Visa didžiulė vals-tybės organizacija ir tos organizacijos detalės, jungtos į "šiltą partijos globą".

Kuo gi, konkrečiai, be pareiškimo patoso, apsi-reiškia "šiltoji globa"? Taip dėsto pareiškimas:

... visa kultūrinė veikla rajone turi būti geriau ir sumaniau panaudota partijos XXIV suvažiavimo nutarimų propagavimui, komunistiniam, internacionaliniam ir ateistiniam darbo žmonių auklėjimui. Skiepyti komunistinę pažiūrą į darbą, mobilizuoti darbo žmones pirma laiko įvykdyti devintojo penkmečio plano užduotis ir priimtus socialistinius išsipareigojimus... reikia siekti, kad

kultūros-švietimo įstaigos dar aktyviau padėtų skiepyti žmonėms tarybinio patriotizmo ir proletarinio internacionalizmo jausmus, plačiau paguotų lenininės nacionalinės politikos, idėjas...

Kaip matyti iš šių pareiškimo citatų, kaip ir anksčiau buvo, kompartija vadina grubios agitacijos organus "kultūros-švietimo" įstaigomis. Bet kuris pajudėjęs "kultūros" darbe yra pastanga vėl ir vėl pakartoti sovietiniams baudžiauninkams apie "lenininės revoliucinės teorijos" dogmų išpažinimo privalomumą.

Iš šio pareiškimo matyti, kad žodis "kultūra" kompartijos žargone yra komunistinės utopijos propaganda. Kur ta propaganda sueina su gyvenimo praktika, ten prasideda piktybinė agitacija, kurstymai, nesantikos skiepimas, brolžudisčių ir klasinių instinktų dirginimas ir drąsųjų oponentų dergimas, arba žudymas.

Toks yra "partinis vadovavimas kultūriniame darbe".

Idomu priminti, kad lietuviškos išeivijos naikimas, demoralizavimas ir alinimas prasi-dėjo "kultūrinio bendradarbiavimo su kraštu" ženkle. Ant tos patraukliai padažytos meskė-rės užsikabino daug naujų ir nostalgijoje apglususių patriotų. "Kultūrinio bendradarbiavimo su kraštu" praktikoje neišvengiamai reiškiasi "partinis vadovavimas kultūriniame darbu".

Juk "kultūra" kompartijos žargone, karto-jame, yra prokomunistinė ir prosovietinė, įvairiais metodais ir kanalais polarizuota propaganda.

Mums rašo

• Dr. V. Vygantas, jau eilę metų prenumeruojas Dirvą, rašo: "Šį kartą noriu visapusiškai Jūs pagirti. Manau, kad atliekate labai prasmingą darbą skaitytojų šeimai pristatydami Clevelando abiturientus. Tas nuotraukinis pristatymas yra tikrai sveikintinas dalykas. Tai rodo, kad Clevelando dėtos pastangos sužinoti kas baigė vid. mokyklas; gauti informacijos ir nuotraukų apie tuos jaunuolius. Toks informacijos darbas retas mūsų spaudoje ir Dirvos redakcija verta gilių pagarbos už šį prasmingą darbą. Garbė Jums."

JAV LB Kultūros Fondo valdyba 1970-1973 metams. Iš kairės: Marija Remienė, pirm. Anatolijus Kairys ir Marija Grėblitnienė. Stovi: Vytautas Jasinevičius, Juozas Šlajus ir Antanas Kareiva, P. Maletos nuotrauka

LB KULTŪROS FONDO VEIKLA

Kultūros Fondas nėra ideologinė ar panaši organizacija, nes turi tik keletos narių sudarytą valdybą. Jo tikslą nusakoma statutais, kuriame pasakyta, kad jo paskirtis yra ugdyti, globoti ir re-prezentuoti lietuvių kultūrinės vertybės bei remti jų kūrimą. Šiam tikslui telkia lėšas ir rūpinasi išleidimu lituanistikos mokslo, grožinės literatūros ir kitų leidinių. Ugdo dailę, teatrą ir muziką.

JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybė, pramatydama šakotą ateities kultūrinę veiklą, prieš 16 metų įsteigė Kultūros Fondą ir sudarė pirmąją to fondo valdybą. KF yra LB Centro valdybos padalinys, bet veikia nepriklausomai ir savarankiškai. KF pirmininkas yra ir LB Centro valdybos vicepirmininkas, patvirtintas Tarybos narių. Pirmininkas pasirenka valdybos narius, o jo sudarytą valdybą tvirtina LB centro valdyba. Specialiems užduotims atlikti KF valdyba gali sudaryti pagalbinius organus, kaip pav. buvo sudarytas I ir dabar vėl sudarytas II JAV ir Kanados Teatro Festivalio komitetas. 1966 m. buvo sudaryta komisija kultūrinei veiklai planuoti, bet tos komisijos nariai dėl įvairių kitų išsipareigojimų praktiškai veikla nespasieškė.

KF valdybos priklausomybė veikia Lietuvių Bibliografijos Tarnybą. Kaip matome, KF statusas nusako plačią ir šakotą paskirtį lietuvių kultūrinei veiklai ugdyti ir puoselėti. Pilnumoj šios veiklos apimtį atlikti-mui, atrodo, pakaktų dar bo net pastoviai veikiančiai įstaigai. Atliekamu laisvalaikio KF valdybos nariai per 16 metų yra atlikę vertingų ir atžymė-tinų darbų. O jei išsipareigoję valdybos nariai, kiek jie užplanavo, arba statusas nusako nepajė-gė atlikti visų darbų gerai, to priežasčiai, ir bendrai visai Bendruomenės kultūrinei veiklai paryškinti tikty reikšmingas palyginimas, pasakotas vieno lietuvių eilę metų gyvenusio prancūzų valdomoje kolonijoje, Afrikoje (dabar gyvenančio Chicagoje) ir

gerai susipažinusio su tenyksiū gyvenimu. Jo pasakojimu, visi ten gyvenę prancūzai turėjo privalomai priklausti savo Bendruomenei, ko jie kitaip negalėję išivaizduoti. Beto, privalomai turėjo mokėti nustatytą mokestį, proporcingai pagal pajamas. O didžiuliame tos Bendruomenės pastate veikė jų įstaigos, kuriame dirbo daug tarnautojų, darbo paskirties specialistų, besirūpinančių prancūzų išeivijos reikalais bei kultūrine veikla. Jų Bendruomenė tvarkėsi savarankiai, nepriklausomai nuo metropolijos vyriausybės ir tos vyriausybės neremiamai.

Iš šio palyginimo pakankamai vaizdu, kad tik pastovios ir gausios rankos gali pilnai atlikti suplanuotus ir skiriamus darbus. Mūsų Bendruomenėje, esamomis sąlygomis, nėra ir negali būti nustatyto privalomumo, o tik daugiau ar mažiau geravalis pasiaukojimas. Tų pasiaukojančių lietuvių rūpestingumu, tarp visų etninių grupių nepirmaudami savo gausumu, bet galime pasidžiaugti, jog savo organizacine veikla šiame krašte esame priskiriami prie pirmiaujančių, ką iš pirmo žvilgsnio iš oficialių valdžios pareigūnų. Bent taip būna Chicagoje.

Nebūtų tikslo sakyti, kad mūsų daugumai rūpėtų lietuviškos veiklos supratimas, mūsų egzistencija, ir kad visi vieninai remtume savo kultūrinę ir organizacinę veiklą. Tai ypač pajaučiama LB apylinkėse, kur asmeniškai susitinkama su mūsų visuomenine. Pasitaiko ir taip, kai Bendruomenės ar šalpos pareigūnas užėina pasiskurdą jau pamiršusių lietuvių su paprasčiu paisyti vargę esančių, paremti mūsų kultūrinę veiklą, arba užsimokėti nedidelį LB mokestį, gaudamas trankus atsakymą: "O ką man davė Bendruomenė, kai atvažiavau tik su suplyšusiu švarku?"...

Šie palyginimai yra reikšmingi ir LB Kultūros Fondo veiklai. Priešimusi KF ar kitose organizacijose pareigas asmenys nesiekia atlyginimo už savo laisva-

JUOZAS ŠLAJUS

laikio paaukojimą (nere-tai dar savo išleidžia), o daro pagal išgales mūsų visų bendros lietuviškos šeimos kultūrinei veiklai stiprinti. Tik laukia pritarimo ir paramos. KF kasoje niekuomet nebuvo pakankamai kapitalo, kad galėtų atlikti jam skirtus uždavinius bei išsipareigojimus. Juk dažnas autorius ruošdamas mokslinį ar kitokią veiklą, turi trumpinti savo miegą, padaro išlaidų rinkdamas medžiagą ar pan., o kai toks paruoštas veikalas atsiranda KF valdybos posėdyje jo išleidimui, po diskusijų neretai protokole įrašomas nutarimas: "Dėl lėšų stokos veikalas išleidimą atidėti ateičiai".

Per 16 metų savo egzistenciją, bent iki 1969 m., K. Fondas daugiausia pasireiškė knygų išleidimu. Išleistais vadovėliais yra aprūpinę daugumą lituanistinių mokyklų. Viso yra išleide 45 leidinius, bendro tiražo apie 50.000 egzempliorių. Be vadovėlių ir kitų skaitinių KF yra išleide ir grožinės literatūros. Be to, 1966 m. išleido tautinių šokių plokštelę, kurią orkestrui paruošė muz. J. Zdanis, o melodingai su Stuttgarto simf. orkestru įgrojo muz. D. Lapinskas.

Vienas iš atžymėtinų KF darbų yra prof. Vaclovo Biržiškos "Aleksandryno" išleidimas. Šio stambiaus veikalo išleista 3 tomų po 1000 egz. (visų trijų tomų -- 1382 pusl.). Prof. Biržiškos (1884-1956) "Aleksandryno" paruošimu rūpinosi Lituanistikos Institutas, faktinai tuo laiku buvęs LI prezid. prof. dr. Petras Jonikas, suredagavęs, papildęs ir spaudai paruošęs. Šio istorinio veikalo išleidimas K. Fondui kainavo 15.000 dol. ir užtruko net eilę metų. "Aleksandrynu" aprūpintos didžiosios JAV bibliotekos, Amerikos ir kitų valstybių universitetai. Žymus jo kiekis dar guli sandėlyje, nes mūsų inteligenti ja šiam veikalui nėra parodžiusi pakankamo susidomėjimo. Anot Vl. Butėno, kuris su veikalu gerai susipažino dirbdamas rinkėju M. Morkūno

spauštuvėje, jo žodžiais, "tai yra vienintelis mokslinis veikalas, kokio okupuota Lietuva negali išleisti".

Žinia, panašūs moksliniai veikalai neduoda pelno, o neša nuostolį, todėl nei viena leidykla negali aukotis tokių ar panašių veikalų leidimui. O žinant, kad pavergtoje Lietuvoje dauguma, ar net visos mokslinės knygos turi savo paskirtį surisinti mūsų tautą ir falsifikuoti istoriją, tai ateities istorikai rašydami apie Lietuvą, naudosis anais klaidingais duomenimis. Štai kur reiktų KF turėti stambių lėšų, būti pajėgiam angažuoti autoritetingus lietuvių mokslininkus, kurių rankos dabarties ir ateities kartoms tokius veikalus paruoštų.

KF leidžia, t.y. tęsia a.a. Rožancovo pradėtą, Lietuvių spaudos metraščių, pirmiau vadintą "Knygų lentyna". Šio leidinio KF jau išleido tris numerius (1966-1968 m.) Jį redaguoja J. Švedas, talkininkauja J. Valaitis. Metrašcio redagavimą ir jo išleidimo darbą sunkina leidyklų nerūpestingas kooperavimas su Lietuvių Bibliografijos Tarnyba, ir trūkumas pasisąsčiusių talkinančių rankų. Dėl šios priežasties Metrašcio išleidimas vėluojasi. L. Bibliogr. Tarnybos adresas: J. Švedas, 1516 S. 49 Ave., Cicero, Ill. 60650.

Iki šių metų pradžios vadovėlių paruošimu mokykloms rūpinosi LB Švietimo Taryba, o išleidimu ir jų pateikimu mokykloms -- K. Fondas. Praktika parodė, kad tarp dviejų atskirų institucijų padalintame darbe pasitaikydavo nesklaidumų ir kliuvinių. Balandžio 18 d. dėl šio darbo KF-do ir ŠT-bos bendrame posėdyje buvo nutarta, kad vadovėlių paruošimu, jų išleidimu ir pateikimu mokykloms rūpinasi tik viena ŠT-ba. Tame pačiame posėdyje nutarta perduoti ŠT-bai visus KF sandėlyje esančius vadovėlius ir jaunimo skaitinius. Viso perduota 11.574 egz., sumoje 30.167 dol. Kompen-savimui įdėto KF kapitalo, ŠT per keletą metų grąžins 25% bendros sumos.

1958-1968 m. KF leido Lietuvių Kalbos Draugijos bendrinės kalbos laikraštį "Gimtoji Kalba", kurio išėjo 40 numerių. Nebesuradus "GK" redaktoriaus, laikraštis sustojo 1968 metais.

KF valdybos pirminku pakvietus teatro entuziastą rašytoją Anatolijų Kairį, buvo išjudinta dar viena kultūrinė sritis -- teatras. 1968 m. iš karto jis suorganizavo LB Dramos studiją ir LB Jaunimo teatrą. Dramos studijoje mūsų rinktinis jaunimas pasirošia vaidinimui ir minėjimui bei kitų parengimų vadovavimui. Nuo šio sezono Dramos studijai pradėjo vadovauti jauna akademikė Živilė Numgaudaitė, Ili-nois universitete baigusi scenos meno studijas. Spalio 6 d. į Dr. S-jos atidarymą J. centre atėjo ir užregistravo 28

(Nukelta į 4 psl.)

Reikia paramos moksliniam veikalui

Prof. S. Dirman-
tas, Lietuvių Profe-
sorių Draugijos
Amerikoje vardu,
kreipiasi suatsisau-
kimu į lietuvių vi-
suomenę padėti iš-
leisti Vytauto Di-
džiojo Universiteto
monografiją. Šį at-
sisaukimą sutrumpi-
nė spausdiname.

Turime daug gražių
naudingų kultūriniais kil-
niais tikslais profesinių
sąjungų Amerikos ir Pa-
saulinio mąsto, mokslo,
švietimo, meno ir kito-
kio pobūdžio draugijų, iš-
likusių akademinių kor-
poracijų su gausiais jų
filisteriais, nemažai tur-
tingų intelektualų ir pra-
turtėjusių verslininkų -
vaizbūnų, gerai besiver-
čiančių bendrovių, imo-
nių etc. Visa mūsų Bend-
ruomenė su gausiais jos
padaliniais ir centrais
vienu savo pagrindiniu
veiklos sektorium laiko
kultūros bei švietimo, at-
seit, ir mokslo sritis.
Vienas Bendruomenės
vienetas vardu Lietuvių
Profesorių Draugija po
vargų, pavojų ir trem-
ties Vokietijoje, karui pa-
sibaigus ir emigracijos
bangai nusčiuvus, sek-
mingai išleidegs du leidi-
niu susirūpino trečiuo-
ju, paruošti Nepriklaus-
omos Lietuvos Vytauto
Didžiojo universiteto vei-
kimo aprašymą nuo iš-
kūrimo pradžios iki jo
veiklos sustojimo 1944
metais.

Po devynių metų svars-
tymų, organizavimo,
kliūčių nugalėjimo, kai
kuriems pakviestiems na-
riam atsisakius, o ketu-
riem pasimirus (V. Stan-
ka, S. Kolupaila, Vikto-
ras Biržiška, A. Jurs-
kis) pirmininkaujant pas-
kutiniam Katalikų teolo-
gijos fakulteto dekanui
vysk. V. Brizgiui ir re-
daguojant Pranui Čepė-
nui, medžiaga ne tik bu-
vo paruošta, bet surink-
ta spaustuvėje ir sulau-
žyta (apie 900 psl.). Dar
trūksta vieno lapo: nes
pertrumpas rėmėjų kie-
kis ir iki šiai dienai dar
permaža jų suaukotoji

KULTŪROS FONDO...

(Atkelta iš 3 psl.)

lankytojai. Kursų eigoje
lankytojų prisirenka iki
40.

Jaunimo teatras yra
pastatęs 4 vaidinimus:
A. Kairio "Curriculum
vitae", A. Landsbergio
"Penki stulpai", "Viva po-
ezija" ir K. Binkio "At-
žalynas". Pastebėta,
kad jaunimas mėgsta sce-
ną ir čia yra gera prie-
monė išlaikyti ji lietu-
viškesnį su tautiniais
papročiais.

Vienas iš žymiausių
KF darbų buvo 1968 m.
suruoštas I Teatro Fes-
tivalis, kuris jau įeina
tradicijon juos ruošti
kas treji metai. Šių metų
rudenį ruošiamas JAV ir
Kanados II Teatro Fes-
tivalis, kuris įvyks Padė-
kos šventės metu Jauni-
mo centre Chicagoje.

KF valdybos pirminin-
kais buvo J. Kreivėnas,
J. Švedas, kun. Šantaras,
Z. Dailidka ir dabar --
A. Kairys.

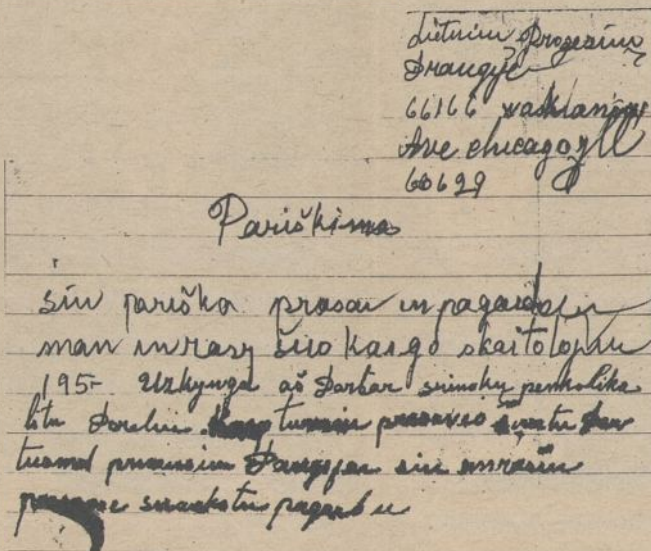
suma. Tam daug prie-
žasčių. Jų viena mano iš-
tikinimu yra ta, kad per
tuos devynerius metus,
kol išlikę gyvi vetera-
nai profesoriai LPDA
kai kurie valdybos ir re-
dakcinės komisijos na-
riai ir bendradarbiai die-
nomis ir naktimis plūšo
veikalą ruošdami, daug-
lio lietuvių mentalitetas
gerokai pasikeitė, o jų
bankų sąskaitos didėjo,
rezidencijos išgrožė-
jo... Vieni pritaria, net
gal džiaugiasi ir norėtų
paaukoti, bet delsia, ne-
prisirengia, mano, kad
kiti bus greitesni, o jie
pataupys dar geresniam
ir vėlesniam reikalui.
Supraskite bičiuliai, kas
jau kas, o vienas po ki-
to prieglaudose išmirš-
tą ar iš social security
pensijėlių ir artimųjų
šelpiami, ligų kankina-
mi persenę profesoriai,
apakę, daug metų invali-
dai visgi gebėjo išver-
mingai iki universiteto
įsteigimo 50 metų sukak-
ties parašyti stambų, is-
torinį, amžiams išlik-
siantį veikalą apie per
amžius mūsų ir kaimy-
nų tautoje mokslą ir kul-
tūrą skleidusį švyturį,
apie Laisvos Lietuvos
tikrai lietuviškus Vil-
niaus ir Kauno universi-
tetus, kurie, kad ir talko-
je su kitomis aukšto
mokslo ir meno mokyklo-
mis akademijomis bei
institutais per 20 metų
sugebėjo, vyriausybės
ir kitiems veiksniams
remiant, išugdyti pilnu-
tinę modernią tautą kul-
tūringos Europos pasie-
ny, bet jie, tie svetimo-
je šalyje į savo dienų bai-
gą Stalino-Hitlerio su-
kelto karo nublokšti ve-
teranai nėra pajėgūs su-
kelti apie 10,000 dolerių
brangią spaudą apmokė-
ti ir dar paštu nemoka-
mai knygą paskleisti žy-
mesnėse pasaulio biblio-
tekose.

Prieš metus per ra-
diją, rašiniiais ir skel-
bimais spaudoje pradė-
tas vėjus spausdinimo
išlaidoms davė tik galpu-
sę reikalingos sumos.
ALT išleido knygą apie
save, Bendruomenę, ku-
rios pagrindinis tikslas
puoselėti mūsų kultūrą,
stamboka suma sušelpė
algas gaunančius mūsų
prasikišusius mokslininkus
jiems pasigarsinti išreklamuotame simpo-
ziume. O kas be auto-
reklamos iš to liko? Ko
kios pasekmės?

Mes dirbome tyliai.
Kol rašėme, pašalpų ne
prašėm. Tik manopaska-
tinti kolegų inžinieriai
sumetė apie 500 dol. re-
daktoriaus išlaidoms pa-
dengti. Iš Lietuvių Fon-
do šįmet gavome tik 500.
Komisijos pirmininko
įtakoje didžiausią (dau-
giau kaip 2000 dolerių)
sumą aukomis ir prenu-
meratomis sukrovė mū-
sų kunigai: vienas 1000,
kitas 415, likusieji po 15,
20, 30, 60. Netikėtai iš to-
limo Berlyno gavome
500. Pirmoji garbės pre-
numerata mano gauta iš
verslininko Bronio Ma-
cianskio.

Daugiausia mane su-
jaudino, o šviesuoliams
pavyzdį parodė dreban-
čia ranka pieštuku ir iš
bėgusių rašalu ant iš-
vaikų sąsiuvinio išplėš-
to lapelio man parašy-

tas laiškas ir 15 dolo-
rių. Gražiai padėkojau,
paaškinau ir netrukus
dviem atvejais iš Brook-
lyno gavau pašto pinigų
perlaidas 25 ir 60 dol.

Profesorių draugija
norėtų knygą išspaus-
dinti prieš 1972 m. vasa-
rio 16 d., kada susitarus
su Lietuvių Istorijos
Draugija, žadame minė-
ti 50 metų universiteto
įsteigimo sukaktį. Ta
proga monografiją galės
išsigyti ir iš anksto ne-
užsiprenumeravę. Bet
jei aukų bus mažai su-
rinkta ir reikės įbristi
skolon, tai gal būt kny-
gos kainą teks kiek pa-
kelti. Taigi, kam ir po-
ra dolerių sudaro skir-
tumą, pasiskubinkit at-
siųsti 15 dol. kol knyga
dar spaustuvėje. O tie,
rėmėjai, kurie jaučia ir
gali paaukoti daugiau
(mecenatai ne mažiau
kaip 500 dol., o garbės
prenumeratoriai tarp
100 ir 499 dol), prašo-
mi tai atlikti iki šio
spalio 30 dienos, jei pa-
geidauja, kad jų pavar-
dės būtų atspausdintos
knygos puslapiuose. Už
sakymai ir čekiai turi bū-
ti man atsiųsti iki š.m.
spalio 30 d. Žinoma, ne

Šio tikrai garbės prenu-
meratoriaus pavardės
čia neskelbsiu, bet kny-
goje ji bus viena iš pir-
mųjų nes atsiliepė labai
anksti -- sausio 4 d.
Daug pasako čia duo-
dama laiško atvaizdo da-
lis.

atsisakysime ir nuo vė-
liau atsiųstos bet kokio
dydžio aukos, tačiau gar-
bingas sąrašas aukoto-
jų bus jau uždarytas ir
knygoje atspausdintas.
Jokie papildymai nebus
įmanomi padaryti.

Tad nedelskite. Pasi-
ryškite. Siųskite, kad
gačiau iki š.m. spalio
30 dienos šiuo adresu:
prof. St. Dirmantas, 6616
So. Washtenaw, Chicago,
Ill. 60629. Dar turime
viltį ir laukiamo. Parem-
kite ne veteranus pro-
fesorius, ne mūsų draugi-
ją, bet jos darbą, kuris
per šimtmečius kels tau-
tos garbę ir prestižą
moksliniame pasaulyje.
Paskubėkite. Prisiminki-
te, kad esate pavergtos
tautos laisvėje išlikę am-
basadoriai. Toji garbė
toji pareiga Jus įparei-
goja visomis išgalėmis
prisidėti prie mūsų pa-
grindinio troškimo, prie
mūsų veiklos dėl lietu-
vių tautos išlikimo ir jai
politinės laisvės atkovo-
jimo.

Lietuvių studentų veikla

Lietuvių Studentų Są-
jungos centro valdyba
reiškia džiaugsmą, kad
studentai visur su at-
gaivinta dvasia pradeda
dirbti darbą, kuris bu-
vo pradėtas per buvusį
studentų suvažiavimą.
Tada visi sudėjo jėgas
iškelti Amerikos vyriau-
sybei Kudirkos klausimą.
Studentų stiprybė
pasirodė greitu organi-
zavimu. Dabar žinom,
jeigu yra konkretus už-
daviny, tai studentai su
visa širdimi dirba dėl
lietuvių.

Studentai nori darbų,
kurie galėtų būti reali-
zuoti. Mes žinom, kad tų
darbų yra, tik reikiano-
ro.

Štai keli siūlymai stu-
dentams, kurie nori dirb-
ti:

1. Siūlom visiems stu-
dentams mėginti įsteigti
Lithuanian Clubs uni-
versitetuose kur yra di-
desnis skaičius lietuvių.
Universitetai yra palan-
kūs visom "ethnic" or-
ganizacijoms. Čia būtų
mums proga pasireikšti
visuomenei ir susirinkti
universiteto patalpose.

2. Siūlom, kad studen-
tai pradėtų skatinti uni-
versitetus papildyti bib-
liotekas lietuviškom kny-
gom. Raginam studentus
rinkti knygas knygy-
nams, kurie turi lietu-

viškų knygų kolekcijas.
Vienas tokių knygynų yra
Kent State universitete.
Ten jau surinkta virš 2,
000 knygų. Tikimės, kad
iš visur susirinks dau-
giau knygų ir šis knygy-
nas turės vieną geriausių
lietuviškų knygų rin-
kinių. Yra didelis dar-
bas surinkti visas tas
knygas, kurios tikriaus-
ia guli apdulkėjusios ir
nenaudojamos, bet ku-
rios būtų studijuojan-
tiems studentams labai
reikalingos. Daug lietu-
viško turto yra nežino-
mose vietose. Mums vi-
siems tautos turto suda-
rymas turėtų labai rūpėti,
ypatingai studentams.

3. Siūlom kad visi stu-
dentai kas dieną tarp sa-
vęs kalbėtų lietuviškai ir
tie kurie sugeba, padėtų
lituanistinėms mokyk-
loms. Turim mūsų kalbą
praturtinti skaitydami
lietuvių beletristiką.

4. Siūlom, kad visi stu-
dentai savo rašiniiais pa-
remtų Lituanus žurnalą.
Čia yra gera proga savo
idėjas perduoti žmonėms.
Reikia paremti žurnalą
ir jį prenumeruojantis.
Lituanus yra studentų lei-
diny ir mūsų pareiga jį
išlaikyti.

5. Ateinančią vasarą
įvyks Jaunimo Kongre-
sas ir kartu su tuo kyla
sekantis siūlymas. Dar-
bas kongreso yra mil-

J. GRAUDA

Integracija

Integracija yra suktas žodis. Žodynai aiškina,
kad tai veiksmas, išbarstytas dalis suvedas į visu-
mą. Amerikos konstitucija, pagal Aukščiausiojo teis-
mo išmintį, nepakenčia padėties, kada dalys išbars-
tytos. Konstitucija tiesiog pažeista, kada dalys plūdu-
riuoja viena su kita nesusisiekdamos, nesitrindamos,
nebrūžydamos viena kitos. Jeigu dalys viena ki-
tai netrinsa šonų, Konstitucija, pagal Aukščiausiojo
teismo išmintį, turi priversti vieną kitam šonus
brūžinėti.

Čia neturi reikšmės koks nors prieštaravimų
alosas -- žmogus juk paskirtas Konstitucijai su vi-
somis savo asmens teisėmis, ne Konstitucijai žmo-
gui...

-- Kaip jums patinka vaikų autobusinimas? --
paklausė praeivio šalia Marquette Parko Chica-
goje.

-- Autobusinimas reikalingas, -- patikino pra-
eivis. -- Lietuvių gyvenamame rajone šviesesnės
mokyklos ir švaresnė aplinka. Ten mūsų nuautobu-
sintieji vaikai jaučiasi gerai. Jie susijungia į vieną
būrį prieš vietos vaikus ir stiprėja rasinė sąmonė.
Tai į Konstitucijos naudą.

-- Kaip jums patinka vaikų autobusinimas? --
paklausė praeivio Marquette Parke.

-- O kur, tamsta pasakyk, -- paklausė praeivis,
-- glūdi tėvų asmeninės teisės? Mano vaikus ime-
tė į autobusą ir nudardino kur tai prie Madison gat-
vės. Su ambulanšu parvežė...

-- Kaip suprantate žodį integracija? -- paklau-
sė praeivio, kuris nešėsi dėdėle susuktą "Vilnį".

-- Akiplėšiškas kapitalistų valdžios prasimany-
mas, -- pasakė praeivis. -- Jie per tą integraciją
gali infiltruoti į mūsų piknikus ir namų valdybą na-
cistinius dypukus.

-- Bet per tą pat integraciją kapitalistai gali
jus infiltruoti į parapijų komitetus.

-- Tai skamba keistai, -- sutiko praeivis.

-- Ten gi parapijų kolektai, įvairių statybų
fondai, -- gundančiai plėtėme temą.

-- Tai skamba visai patraukliai, -- sutiko pra-
eivis. -- Tai jau šiočia tokia apčiuopiama integra-
cijos pusė.

-- Kada yra pajamų kontrolė, -- pasakė, --
galima drąsiai vykdyti savo programą.

-- Tai puiku, -- sušuko praeivis. -- Mes už in-
tegraciją. Tegyvuoja mūsų Konstitucija ir Aukščia-
usias teismas! Mes už integraciją į bažnyčių kolek-
tus.

-- Integracija turi būti pilnutinė, -- dėstėme
temą. -- Po mirties jūs integruojatės į kazimieri-
nes.

-- Kur? -- išsprogdino akis mūsų pašneko-
vas. -- I kazimierines?

-- Taip, -- nekaltai patvirtinome integracijos
finalą. -- Kur kitur?

-- Nope! Nope! -- su isterišku siaubu suriko
integracijos šalininkas. -- Kad mane mėtytų karste
pakabintą ant kablio? Nope! Kad ant mano kapo kry-
žių šventintų? Nope!

Ir pamojavęs susukta į dėdėlę "Vilnimi" pasi-
leido bėgti šaligatviu.

Atrodo ta pakvairusi integracija tik tol įvykdo-
ma, kol vaikus, kaip kokias lėles, mėtomė iš auto-
buso į autobusą.

žiniškas. Visi studentai
kurie norėtų prisidėti
prie darbo, turėtų susi-
siekti su jų vietovės
Bendruomenės valdy-
bom. Bendruomenė nega-
li visas peticijas ir au-
kas surinkti be mūsų tal-
kos. Šis kongresas pri-
trauks jaunimo iš įvai-
rių kraštų. Kad kongre-
sas pasisektų reikės ma-
sinių jėgų, pastangų ir
pagalbos. Su kongresu
mes galim parodyti vi-

suomenei, kad mūsų stu-
dentai didžiuojasi savo
lietuviybe. Su studentiš-
ka jėga ir vienybe mes
galim daug atlikti.

Mūsų siūlymai labai
paprasti, bet su intensy-
viu darbu mes galėsime
atsiekti pasiryžimus. Da-
bar yra laikas dirbti.

Teresė Neimanaitė,
ŠALFSS-gos Centro
Valdybos vicepir-
mininkė.

KŪRYBA IR MOKSLAS

ANTANO RŪKŠTELĖS KŪRYBOJE ATSISPINDI ILGESYS TĖVYNEI

Jurgis Janušaitis

Kiekviena tauta brangina ir didžiuojasi savais kūrėjais. Didžiuojamės ir mes, lietuviai, o ypač tais, kurie, keliaudami tremties keliais, visą savo amžių skiria kūrybai, kuri nors mažai, bet ryškiu spindulėliu liudytų lietuvių tautos gyvastingumą, bet kuriame laisvojo pasaulio krašte.

O kai mūsų kūrėjai su laukia reikšmingesnės sukakties, mes juos prisimename ir bent mažai dalimi bandomė išvelgti į jų nueitą kelią, pasigerėti jų darbais ir jiems bent nuoširdžiai užpavaduoti kultūrinį krautį padėkoti.

Šiandien prisimename žymų dailininką, aktyvų visuomenininką, meno istoriką, etnografą ir didį lietuvių Antaną Rūkštelę, beužskleidžiantį savo turinio ir prasmingo gyvenimo šešiasdešimt penktųjų metų sukakties knygos lapą. Šią reikšmingą sukaktį dailininkas Antanas Rūkštelė ryžosi atžymėti sukaktuvinę savo darbų dailės parodą, kuri vyksta spalio mėn. nuo 16 iki 24 d.d. Chicagoje, Jaunimo Centre Čiurlionio galerijoje.

Gaila, kad šioje parodoje dėl vietos stokos sukaktį ženklina tik apie 45 naujausi dail. A. Rūkštelės darbai, o būtų buvę, ir darbų turėta, kad kiekvienas sukaktuvinis ko metus ženklintų jo darbas.

Dail. Antanas Rūkštelė skiriasi daug kuo iš kitų dailininkų, o ypač tematika. Jo kūryboje vyrauja įvairūs motyvai, daugiausia paimti iš šių dienų įvykių, gyvenimo tragizmo ir drauge kiekvienas darbas tarytum kalba gyvenimo didžiąją dramą, arba veda į mie-

los tėvynės laukus ir klonius ir priverčia giliai susimąstyti, prisiminti gimtuosius namus ir tą gražiąją savo tėvų šalį, kurioje augomės maži, kurioje brendome ir kurią palikome siaubingomis dienomis.

Štai vingiuotas kelelis, rodos, veda tave į gimtuosius namus ir čia tave pasitinka berimono koplytstulpis, o už vingio, rodos, ir manoji tėviškės palaukė, su rūtų darželiu. O gal ir rastum berymančią seną sengalvėlę prie vartų.

Todėl jo darbuose sunkiai vyraujanti žmogų. Taip pat nemaža portretų, gamtovaizdžių, natūrmortų, realistinio simbolizmo ir figūrinių kompozicijų. Jo kūryboje taip gyvai atsispindi ir mūsų gyvenimo aktualijos – drama ir tragedija. Pav. žiūrovą sukrės Simo Kudirkos skaudžioji drama, giliai privers susimąstyti Benamė madona simbolizuojanti mūsų tautos likimą, labai įdomus Dialogas, ženklinas pasaulio suktys ir mūsų silpnava-

ANTANAS RŪKŠTELĖ

Vienkiemio laukai (aliejus)

voje kūryboje kalba tėvynės ilgesio kalba. Tad šioje sukaktuvinėje parodoje yra sukaupta patys naujausi, dar niekur nematyti dailininko darbai.

Ne veltui chichagiečių tarpe ši paroda kelia di-

bei muziejinių kūrėjų kūrėjų ir V kariūnų aspirantų laidą. Vėliau ji sutinkame besidarbuojantį M. K. Čiurlionio galerijos ir valstybinio muziejaus konservatorijoj, Vyt. Didž. Univ. kultūros muziejaus etnografinio skyriaus vedėju, to muziejaus tarybos nariu, Lietuvos kraštotyros muziejų instruktorium. Tėviškės muziejaus Kaune steigėjas. Lietuvių liaudies statybos ir kryžių tyrinėtojas. Įvairių organizacijų aktyvus narys. Vienas iš iniciatorių ir steigėjų Pasaulio lietuvių dailininkų ir architektų sąjungos tremtyje. Kelių studijų apie liaudies meną autorius. Šalia visų šių darbų, jis puikiai valdo plunksną ir uoliai bendradarbiavo neprikl. Lietuvos rimtuose žurnaluose bei periodinėje spaudoje rašydamas brandžius straipsnius meno ir kultūros klausimais. Buvo Liet. Enciklopedijos bendradarbis ir išeivijoje taip pat mūsų žurnaluose ir periodinėje spaudoje rašo minėtus klausimais.

Atidavė didelę duklę ir visuomenei veiklai gyvendamas Vokietijoje, Australijoje ir čia, Amerikoje. Pažymėtina, kad jo dailės darbų parodos

buvo ruošiamos jau Neprikl. Lietuvoje, Vokietijoje, Australijoje ir, žinoma, daugiausia paskutiniaisiais metais Amerikoje.

Ir šios kelios tik trumpos užuominos kalba apie dail. Antano Rūkštelės kūrybingumą, darbštumą ir pasišventimą kultūriniam ir visuomeniniam darbui. Ir kai žvilgtelime į jo šešiasdešimt penktojo gimtadienio gyvenimo lapą, tariame: šis žmogus neveltui gyveno. Jis savo kūryba ir darbais buvo vienas iš tų kūrėjų, kuris laisvajame pasaulyje liudijo apie lietuvių tautos gyvastingumą ir jos tragediją.

Mielą sukaktuvininką nuoširdžiai sveikiname ir linkime kad jo rankose dar ilgus metus išliktų teptukas ir plunksna, su kuriais jis visą savo gyvenimą kalbėjo ir apie mūsų tėvynės grožį, meilę, patriotizmą, darbą ir auką.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ANTANAS RŪKŠTELĖ

Prieš saulę (aliejus)

Kada keliauji pro dail. Antano Rūkštelės kūrybos lobius, sutinki visur žmogų.

-- Žmogus būtinai reikalingas menui, o jeigu iš meno išvaromas žmogus, menas nustoja prasimės -- sako dail. A. Rūkštelė.

liškumą ir daug įvairiausių motyvų įaustą iš tikrojo gyvenimo į drobę, kurie žiūrovą ilgamprisiša, verčia susimąstyti, gerėtis. Ir visa taip suprantama kalba išsakyta. O kai gerai išvelgi į dail. Antano Rūkštelės kūrybą, junti, kad jis sa-

delį susidomėjimą.

Dail. Antanas Rūkštelė yra didelės energijos, tvirto ryžto vyras. Gal ir dėl to jis yra sukūręs daugybę paveikslų ir JAV didesnėse lietuvių kolonijos yra suruošęs virš 25 savo darbų dailės parodų, kurios praėjo su dideliu pasisekimu.

Truputį sugrįžkime į dail. Antano Rūkštelės nuskubėjusias dienas. Jis šipasaui išvydo 1906 m. spalio 22 d. Degučių kaime, Zarasų apskr. Gal gražioji tėviškės gamta mažajam Antanui ir įkvėpė kūrėjo polėkius ir gal dėl to jis ir šiandien taip puikiai atsimena kiekvieną gražesnę Lietuvos kampelį ir jį atkuria, toli nuo tėvynės būdamas, drobėje.

Jis visą savo gyvenimą pašventė studijoms ir visuomenei veiklai. Gimnaziją ir meno mokyklą baigė Kaune. Vyt. Didž. Universitete studijuoja istoriją, filosofiją ir baigia meno istoriją, išgydamas meno istoriko vardą. Lanko Kauno liaudies konservatoriją, baigia etnologijos

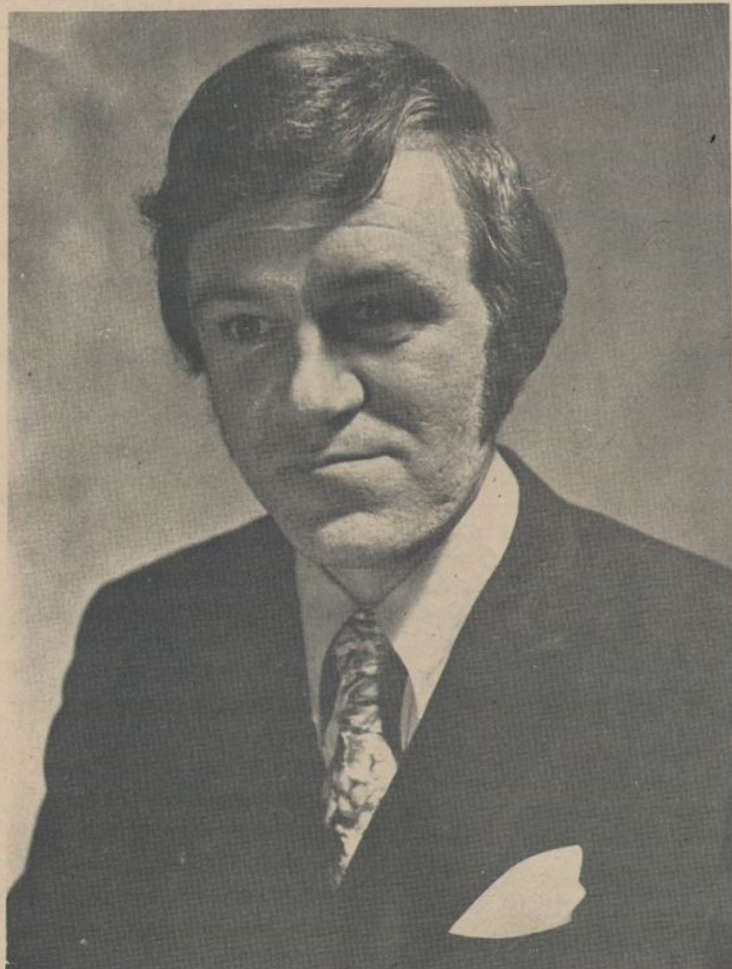

Sukaktuvininkas dail. Antanas Rūkštelė su spaudos atstovais. Iš kairės: Draugo redaktorius kun. dr. J. Prunskis, žurnaliste Zuzana Juškevičienė, sukaktuvininkas dail. Antanas Rūkštelė, Elena Rūkštelienė ir žurnalistas Vytautas Kasniūnas.

ANTANAS RŪKŠTELĖ

Vandens nešėja (aliejus)

Solistas Vitas Gruzdis.

V. Maželio nuotrauka

Lietuvio balsas skambėjo tolimoje Sicilijoje

Dainininkas Vitas Gruzdis iš New Yorko šią vasarą viešėjo Italijoje, kaip aktorius ir dainininkas. Dalyvavo statomame italų filme. Po to dalyvavo Palermo muzikos festivalyje, Sicilijoje, Puccini "Madama Butterfly" operos pastatyme. Išpildė vyriausią tenorą -- Pinkertono, rolę. Dainavo keturis spektaklius ir keliolika tūkstančių žmonių girdėjo mūsų lietuvių tenorą dainuojant italų kalba, italų publikai. Opera buvo pastatyta koncertiniu stilium. Bet vaidybos ir kostiumai taip pat buvo reikalingi.

Publika labai nuoširdžiai priėmė lietuvių dainininką, šaukdama "bravo lituano". Spauda taip pat gražiai atsiliepė. Laikraštis "La Sicilia" ir žurnalas "Gente" ir kiti rašė: "Lietuvio tenoras iš Amerikos, New Yorko, Vitas Gruzdis, gražiai išpildė Pinkertono rolę operoje "Madama Butterfly". Atrodė tikras Amerikos laivyno leitenantas, jaunas, aukštas, gražios šypsenos. Balsas yra lyrinis. Švelnus, skaidrus, labai spalvotas, dainuoja su temperamentu, ir turi labai daug jausmo ir širdies. Be to, moka vartoti jau beveik užmirštą, falseto interpretaciją. Bendrai, tenoras Vitas Gruzdis yra gražus lyrinis tenoras ir balsą valdo labai atsargiai. Su vaidyba ir jausmais pasiekė tą uždavinių lengvą ir iki patutinio momento jo balsas skambėjo skaidriai ir laisvai. "Bravo Lituano tenore" -- skambėjo publikos pasitenkinimas po visą festivalio parką. Nors tenoras Vitas Gruzdis yra lietuvis iš New Yorko, bet jo balsas yra tikrai itališkas".

Dainininkas Vitas Gruzdis žinomas jau Amerikos publikai, televizijoje, scenos pastatymuose, operose ir operose. Taip pat atlikęs daug rolių, kaip aktorius, televizijoje ir scenoje. Vitas Gruzdis,

gruodžio mėn. dalyvavo Dallas, Tex. televizijos pastatyme -- Moljėro -- "Tartiufo" -- vaidins Tartiufo. Sausio mėn. dainuos Pinkertoną "Madama Butterfly" operoje, Mexico operoje, Meksikoje. Kitą vasarą jau pakviestas dainuoti Turino muzikos festivalyje Puccini operoje "La Bohema", ten dainuos vyriausią tenorą -- Rudolfo rolę.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ

Šv. Jurgio parapijos klebonijai Clevelande reikalinga šeimininkė. Dėl sąlygų skambinti klebonui kun. B. Ivanauskui, telefonu (216) 431-5794.

SLA IŠKILMĖS DETROITE

Spalio 3 d. Lietuvių Namuose buvo atšvęsta SLA 85 metų ir 200 kuopos 50 metų sukaktys. Paminėjimą atidarė rengimo komiteto pirmininkas Antanas Sukauskas ir programai vesti pakvietė poetę Mariją Sims.

Solistės Margarita Momkienė, Genovaitė Mažeikienė ir Jonė Bobinienė sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Joms akompanavo G. Nevrauski. Atsistojimu ir tylos minute pagerbti mirę susivienijimo nariai. Po to Marija Sims pristatė garbės stalo svečius: SLA pildomosios tarybos pirmininką P. Dargį, vicepirmininką Aleksandrą Chapliką, gen. Joną Čerinių su ponia, Feliksą Motuzą, Kazį Veikutį ir kt. Muz. Alice Stephens vadovaujamo ansamblio

aukščiau minėtas triopadainavo kelias dainas. Dainininkėms padėką pareiškė Antanas Sukauskas, o lituanistinės "Aušros" mokyklos mokiniai Edvardas ir Petras Vasiliauskai prisegė po gėlę.

SLA 85 metų ir 200 kuopos 50 metų sukakties proga žodį tarė ir sveikino: SLA Pildomosios Tarybos vicepirmininkas Aleksandras Chaplikas, gen. Jonas Černius, Vilniaus krašto lietuvių vardu Kazys Veikutis, DLOC pirmininkas adv. Rimas Sukauskas-Sakis, RKS ir LŽ Detroito sk. vardu St. Garliauskas, "Švyturio" šaulių kuopos pirmininkas Mykolas Vitkus, Radijo valandėlės "Amerikos Lietuvių Balsas" vardu Jonas Kriščiūnas.

Po sveikinimų išklausė

SLA 200 kuopos pirm. A. Sukauskas įteikia SLA prezidentui P. Dargiui (dešinėje) tautinę vėliavą. K. Sragausko nuotrauka

Detroito SLA 200 kuopos sukaktuviniame minėjime meninę programą išpildžiusios dainininkės: Margarita Momkienė, Genovaitė Mažeikienė ir Jonė Bobinienė. K. Sragausko nuotrauka

mą ir dalyvavimą šiame jubiliejiname bankete. Taip pat padėjo vicepirmininkui Aleksandrui Chaplikui, svečiams, žurnalistams ir šeiminiškėms.

Paminėjimo bankete dalyvavo nepilnas šimtas žmonių.

• Kultūros klube susiorganizavę fotografai rugsėjo 26 d. savo susirinkime išsirinko sekcijos valdybą. Edvardas Vasiliauskas — pirmininkas, Kazys Ražauskas vicepirmininkas ir Vladas Staškus — sekretorius.

A. Grinius

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki
\$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS
skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiš-
kinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus
didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

syta SLA Pildomosios Tarybos pirmininko P. Dargio kalba. Kalbėjo apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir jo atliktus darbus.

Didžiausia ir turtingiausia lietuvių organizacija Amerikoje yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, pasakė P. Dargis. SLA turi 300 kuopų. Jo kapitalas sudaro 4,000,000 dolerių. SLA nėra vien tik apdraudos organizacija, bet ji yra kartu ir kultūrinė organizacija. Jis turi ne tik apdraudos fondą, bet ir kitokių fondų: pašalpos, moksleivių ir kt. SLA mokėjo pensiją Simonaičiui, Kai riui, Biržiškai ir kitiems. Gabiems ir jos reikalingiems mokiniams mokslui eiti duoda stipendijas. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje savo narių turi ir ALT ir ten dirba dėl Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo.

Kai po 2000 metu buvo atkastas Vezuvius, prie to miesto vartų buvo rasti suakmenėję sargybiniai. Ir mes stovėjime sargyboje už laisvą ir Nepriklausomą Lietuvą, tais žodžiais P. Dargis baigė savo kalbą.

200 kuopos pirmininkas Antanas Sukauskas Pildomosios Tarybos pirmininkui P. Dargiui įteikė Lietuvos vėliavą ir padėjo už atvyki-

DOVANOS ARTIMIESIEMS

PIGIAU... GERIAU... GREIČIAU...

Nežiūrint tai, kad prekių kainos nuolat visur kyla, mūsų kainos iki galo šių metų pasilieka tos pačios.

Išnaudokite progą pasiųsdami, jau dabar, dovanų siuntinuką savo artimiesiems į Lietuvą.

SIUNTINYS 1971 (3).

3¼ jardo puikios vilnonės angliškos eilutei medžiagos, 3 jardi vilnonės angliškos apsiaustui medžiagos, 1½ jardo crimplene medžiagos suknelei, vyriškas arba moteriškas nertinis, vyriškos arba moteriškos nailono arba vilnonės kojinės, vilnonė gelėta arba su ornamentais skarelė, 20 geriausių angliškų cigarečių, 1 dėžė šokolado.

Siuntinio kaina įskaitant muitą ir visas persiuntimo išlaidas yra \$100.00.

SIUNTINYS 1971 (4).

Itališkas nailoninis vyriškas arba moteriškas lietpaltis, vilnonė angliška eilutei medžiaga, vilnonė medžiaga suknelei, medžiaga sijonui, 1 vyriški išėginiai nailono marškiniai, 1 bliuskutė, šilkinė gelėta skarelė, 1 kaklaraštis, 1 dėžė šokolado.

Siuntinio kaina su visomis išlaidomis \$90.00.

Taip pat, galime pridėti prie šių arba kitų siuntinių be jokių papildomų persiuntimų išlaidų, daiktus kuriuos klientas pageidauja.

Šie yra labai vertingi ir reikalingi dalykai: Nailoninio kailio viršus apsiaustui \$3.00, vilnonės gelėtos skarelės \$5.00, vyriški arba moteriški nertiniai už \$12.00, arba \$18.00, nailono marškiniai \$9.00, nailono lietpalčiai \$11.00, crimplene medžiaga suknelei \$9.00, ilgi vilnoniai šaliai \$10.00, komplektas moteriškų nailono apatinių \$7.00, komplektas vyriškų šiltų apatinių \$12.00 ir kita.

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.
Tel. 01 739 8734.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

DIDELIS GAISRAS NETOLI DIRVOS

Praeitą penktadienį rytą užsidegė netoli Dirvos esantis Addison baldų krautuvės pastatas. Gaisras kilęs iš vidaus, buvo greitai lokalizuotas. Bet vakare, apie 7 val., gaisras vėl atsinaujino ir nežūrint visų gaisrininkų pastangų, pastatas su visais bladais visiškai sudegė. Gaisro priežastis aiškina ma.

• **Čiurlionytė-Douvan**, su negalavus paguldyta į Hillcrest Hospital, 6780 Mayfield Rd., Mayfield Hts., Ohio, kambarys 409, telef. 449-4500.

Linkime greičiau pasveikti.

• **Visuomenininkas Edvardas Stepas** su ponia persikėlęs gyventi į Parmą, Ohio rugsėjo 16 d. surengė įkurtuves. Čia atsilankė visi broliai Steponavičiai ir kiti giminės su šeimomis, dr. J. Skrinska su ponia, dr. dr. Giedrė ir Stepas Matai, Kudukiai ir kt. Iš Chicago atsilankė p. Smolinskas su šeima.

Svečiai ir viešnios buvo pavaišinti kokteiliu p.p. Stepų bute. Vėliau visi persikėlė į svečių kambarį. Čia sūnus inž. Kęstutis Steponavičius pasveikino tėvus ir visus svečius ir pakvietė išgerti šampano ir pasivaišinti. Ta proga, visi susirinkusieji sugiedojo Edvardui ir Joanai Stepams ilgiausių metų. Čia visi susirinkusieji buvo vaišinami gausiais užkandžiais ir gėrimais. Pasivaišinus dr. J. Skrinska parodė filmą iš kelionės po Artimuosius Rytus, o Ed. Stepas parodė skaidres iš kelionės po Europą. Po to, šokių mėgėjai turėjo progos pasižokti iki vėlyvos nakties. (vk)

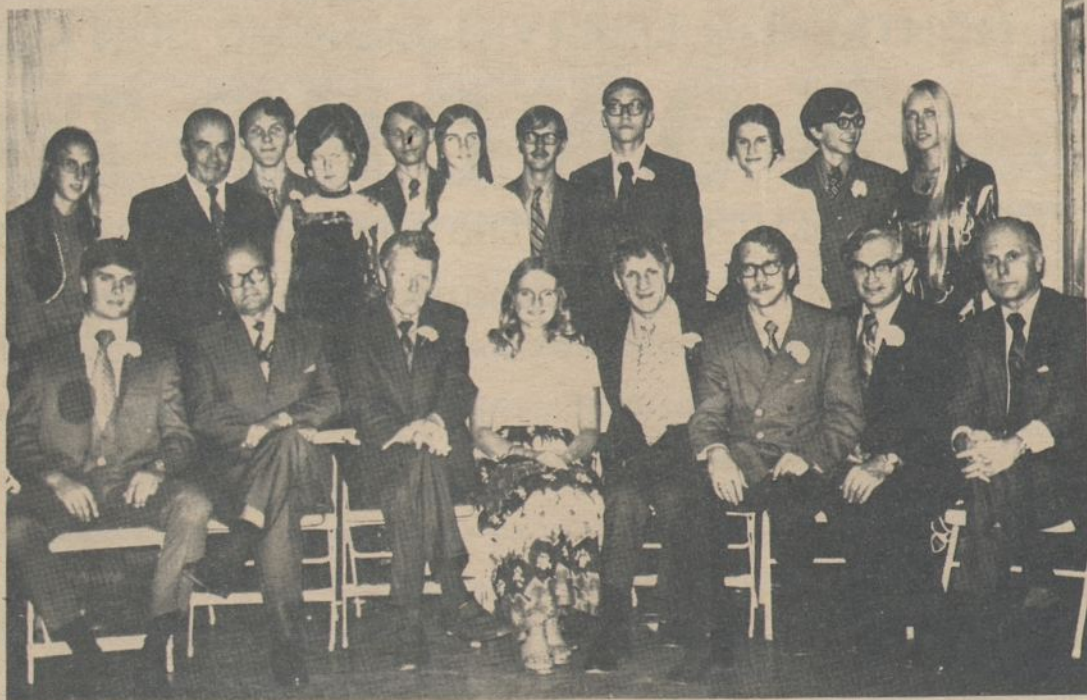
VINCAS GELGOTAS atidarė savo kirpyklą, kuri yra 687 East 185 St. ir kviečia visus atsilankyti.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **Z. Obelenį** tel. 531-2211.

• **Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais** kreipkitės į **V. Giedraitį**, tel. 944-6835.

Praeitą sekmadienį Dirvoje lankėsi lydimi dr. K. Pautienio iš Detroito atvykę į Clevelando Saulių šventę LŠST centro valdybos pirmininkas Vincas Tamošiūnas ir S. Kaunelienė, į svečių knygą įrašę šiuos linkėjimus Dirvai: "Geriausios kloties mūsų mielajai Dirvai ir redaktoriui, V. Tamošiūnas, LŠST pirmininkas", "Tautinė spauda tenutiesia kelią į laisvą, nepriklausomą Lietuvą, S. Kaunelienė". Nuotraukoje svečiai Dirvos redakcijoje. Iš kairės: dr. K. Pautienis, S. Kaunelienė ir V. Tamošiūnas.

Abiturientai su vakaro rengėjais. Sėdi iš kairės: Saulius Obelenis, Vladas Knistautas, Kazys Žiedonis, Rūta Butkutė, Petras Maželis, Vytautas Zagarskas, dr. Antanas Butkus, dr. Danielius Degesys, Stovai: Onilė Vaitkutė, Juozas Stempužis, Rimantas Aukštuolis, Vida Čyvaite, Algis Nagevičius, Eglė Giedraitytė, Kastytis Giedraitis, Ramūnas Švarcas, Roma Jasinevičiūtė, Arūnas Čiuberkis, Ingrida Raulinaitytė, V. Bacevičiaus nuotrauka

NUOTAIKINGAS ABITURIENTŲ BALIUS

Spalio 9 d. Šv. Jurgio parapijos salėje, Clevelande įvyko trečiasis abiturientų pristatymas lietuvių visuomenei — jaunimo rudens baliuje.

Parapijos salė tam tikslui buvo labai nuotaikingai dekoruota. Rež. Petriui Maželiui vadovaujant, Clevelando jaunimas gerokai pasidarbavo ir todėl sukūrė dienos šventei labai tinkamą atmosferą.

Šimetinis parengimas neabejotinai buvo pats geriausias, jau vien dėl to, kad jo surengime išties dalyvavo gražūs būrys jaunimo. Baliuje dalyvavo virš du šimtai svečių. Jų nuotaiką kėlė, kaip minėta, gerai išdekoruota salė. Prieš, ir pirmą kartą buvo ir lietuviška, tad savo jaukumu pralenkė net ir pernyktę — didžiuliam viešbutyje iškilnių salę. Tas lyg ir pa-

Rūta Butkutė išganiam žodyje tarp kitko pareiškė: "Lietuviškų tradicijų palaikymas išeivijoje mums, jauniems, daug padeda pažinti ir suprasti savo tėvų papročius ir tuo pačiu labiau pamilti Tėvynę. Daugumas mūsų Lietuvą te pažiūrime tik iš tėvų bei mokytojų pasakojimų. Lietuviškų tradicijų palaikymas mums daug padeda. Šis abiturientų pagerbimo vakaras yra gera proga vyresniems su jaunesniaisiais drauge maloniai laiką praleisti ir tuo labiau suartėti". Pasveikinus abiturientus ir pasidžiaugusi, kad pastarieji beveik be išimties siekia tolimesnio mokslo ir pasiruošimo profesijose, vakaro pranešėja pakvietė Kazį Žiedonį, LB Ohio Apygardos pirmininką, tarti abiturientams žodį.

Š.A. Lietuvių Studentų Sąjungos vardu sveikino Clevelando skyriaus pirmininkas Vytautas Zagarskas.

Abiturientai Rimas Maurukas, Julija Staškūnaitė, Ričardas Staškus, Liucija Vasilauskaitė, Arūnas Čiuberkis, Eglė Giedraitytė ir Ramūnas Švarcas, V. Bacevičiaus nuotrauka

Kaip ir du pirmuosius, šįmet jaunimo rudens balių rengė LB Ohio Apygardos Jaunimo Sekcija. Nuosirdžiai jai talkino Š.A. Lietuvių Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus valdyba, kurios visi nariai, kaip nesenai buvę patys abiturientai, buvo pirmųjų dviejų parengimų proga pagerbti. Taigi tradicija virtęs jaunimo rudens balius Clevelande jau spėjo išsiuginti ir savus rengėjus — šios tradicijos puoselėtojus.

Abiturientai Onilė Vaitkutė, Vytenis Čyvas, Vida Čyvaite, Saulius Obelenis, Eglė Janavičiūtė ir Algis Nagevičius, V. Bacevičiaus nuotrauka

brėžė lietuviško posakio teisingumą: "...svečiami kaliniai mažai tesildo..." Šįmet ir abiturientų skaičius Clevelande rekordinis — virš 40. Tik maža dalis jų dėl vienokių ar kitokių priežasčių negalėjo pagerbime dalyvauti.

Prie šventės pasisekimo daug prisidėjo pačių jaunųjų jėgomis sudaryta programa, joje jaunųjų pasakytų žodžių prasmingumas ir laikrodžio tikslumu tos programos pravedimas. Čia nuopelnai atitenka Rūtai Butkutei, šio vakaro pranešėjai, rež. Petriui Maželiui už programos peržiūrėjimą ir Arūnui Čiuberkiui, Vidai Čyvaitei, Eglei Giedraitytei ir Ramūnui Švarcai už jos išpildymą.

Ohio Lietuvių Gydytojų Sąjungos vardu žodį tarė dr. D. Degesys, šios Sąjungos valdybos vicepirmininkas. Gydytojų Sąjunga, kaip ir pernai šio vakaro surengimui paskyrė \$200.00. Džiugu pastebėti, kad Ohio lietuviai gydytojai ne tik per sąjungą, bet ir asmeniškai gausiai remia Jaunimo Sekcijos ir Studentų Sąjungos pastangas. LSS Centro valdybos pirm. A. Kalvaičio sveikinimą perskaitė M. Idzelytė.

Šių metų abiturientai: Arūnas Čiuberkis, Eglė Giedraitytė ir Ramūnas Švarcas meniškai deklamavo lietuvių kūrėjų poezijos, o Vida Čyvaite skaitė savo kūrybos. Vidos šiltu ir taikliu humoru persunktas kūrinėlis: "Dabartiniai abiturien-

Lietuviai už Perka

Lithuanian Village namuose įvyko gausus lietuvių susirinkimas apsvarstyti lapkričio 2 dienos rinkimus ir paremti Ralph Perko kandidatūrą į Clevelando miesto mero vietą. Susirinkime kalbėjo J. Stempužis, pasakodamas kandidato politinę karjerą ir jo labai artimus ryšius su tautybėmis. Sen. Saxbe asistentas R. Kudukis apžvelgė Clevelando miesto balsuotojų pasiskirstymą ir techniską rinkimų pusę. Superior Savings viceprezidentas ir žinomas demokratų veikėjas J.T. DeRigh ter labai entuziastingai pasisakė už Perko kandidatūrą. Jis taip kalbėjo: "Supraskite mane, lapkričio 2 aš balsuosiu ne už partijos žmogų, (kandidatas yra respublikonas), bet už geriausią ir tinkamiausią kandidatą Clevelando miesto mero vietai. Aš esu giliai įsitikinęs, kad Ralph Perk yra garbingas žmogus, patyręs administratorius ir šiuo momentu yra pats tinkamiausias kandidatas miesto mero vietai. Todėl aš už jį balsuosiu ir visus savo pažįstamus raginsiu atiduoti balsą už Ralph Perk."

Tautybių Sąjūdžio pirmininkas Ralph Perkas taip pat atvyko į susirinkimą ir savo kalboje paabrėžė, kad vienybė ir realybė yra svarbiausi faktoriai šiuose rinkimuose. Apatiskumas, ne pasitikėjimas iš anksto neša pralaimėjimą. Kandidatas į merus Ralph Perkas prašė visus, ne

tai po 10 metų" susilaukė ypatingai daug plojimo!

Abiturientai buvo visuomenei pristatyti pagal jau nusistovėjusią tradiciją. Pristatymą atliko didelis būrys sekančių metų abiturientų: Arūnas Aželis, Daiva Bielinytė, Liucija Garlaitė, Algis Gudėnas, Bronius Kazėnas, Nerijus Mačys, Aldona Narušaitė, Ričardas Ramonis, Vida Rociūnaitė, Dalia Sakaitė, Donatas Sandargas ir Danutė Sušinskaitė.

Abiturientų vardu padėkos žodį tarė Onilė Vaitkutė ir Algis Nagevičius.

Kaip ir kiekvienais metais, jaunimo balius programa ir šįmet buvo dailiai papuošta baigusių abiturientų nuotraukomis. Čia pagarba atitenka Dirvos spaustuvės technikiniam personalui, kuris vykusiai sudarė įvairios kokybės fotografijas į vieną gerą leidinį. Gaila, kad tokių leidinių Clevelande tik trys, o ne visų buvusių abiturientų laidų programos — būtų gera istorinė medžiaga ateities. Dirva, Tėvynės Garsai ir Draugas daug prisidėjo prie šio jaunimo pagerbimo pagarsinimo. Ypatingas ačiū Dirvai už jos skiltyse tilpusiais abiturientų nuotraukas. Tikime, kad ir clevelandiečiai, ypatingai jaunimas, nepamirš Dirvos ir kitų lietuvių laikraščių. (rep)

Ralph J. Perk

žiūrint oro sąlygų rinkimų dieną, išeiti ir balsuoti, būtinai balsavimo kortele pareikšti pasitikėjimą savo kandidatui ir Clevelando miestui.

Susirinkusieji suaukojo apie 120 dol. rinkiminei propagandai. Susirinkime dalyvavo ir slovėnų kolonijos veikėjas, radijo direktorius Tony Petkovsek, kuris pasakė, kad slovėnų kolonija organizuoja didelį sąjūdį už Ralph Perką ir tikisi, kad drauge su lietuvių balsais rinkimai atneš norimus rezultatus.

RINKIMINĖ BŪSTINĖ

32-jo rajono slovėnų demokratų veikėjai, vadovaujami Dennis Susnik ir Tony Pekovsek nuo spalio 18 dienos Lithuanian Village namuose, 877 E. 185 St., atidarė rinkiminę būstinę ir organizuoja demokratų paremti Ralph Perk kandidatūrą į miesto merus. Ši būstinė yra skyrius bendrojo demokratų sąjūdžio už Ralph Perk kandidatūrą, kuriam vadovauja išgarsėjęs jaunas (23 metų) miesto tarybos narys Dennis Kucinich.

MIAMI BEACH, Florida — išnuomojami butai ir kambariai su visais patogumais, prie pat jūros. **VAIŪ** resorte, 8210 Harding Ave., Miami Beach, Florida 33141. Tel. 305-864-3586.

LINEMEN
CATV and telephone linemen. For N. Y., Ga., Ala., & Ill. Top pay, 6 paid holidays, weeks vacation, 50 pst paid on excellent hospitalization and insurance program.
Young company and growing. Immediate openings. Long term jobs.
JACKSON COMMUNICATION CORP.
513-823-4011 (72-79)

WANTED AT ONCE
ELECTRICIAN
DIE REPAIR
GENERAL
MAINTENANCE

Must have 8 years experience.
Excellent wages and fringe benefits.

Apply personnel office
8 a.m. to 4 p.m.

UNIVERSAL
DIE CASTING
232 MONROE ST.
SALINE, MICH.

An Equal Opportunity Employer
(76-83)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Dr. Juozas Bartkus, ALT S-gos GarbES Narys ir buvęs Vilties Draugijos valdybos pirmininkas, didelis tautinės spaudos rėmėjas, V.A. Račkausko nuotrauka

DR. JUOZAS BARTKUS ITEIKĖ VILTIES DRAUGIJAI 250 DOLERIŲ

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos garbės narys ir buv. Vilties Draugijos pirmininkas dr. Juozas Bartkus, gyv. Chicagoje, stambia 250 dol. auka pakeldamas savo Vilties Draugijos nario įnašą, čekį lydinčiam laiške mums rašo: "Kas bent kiek pažįsta mūsų laikraščius ir knygų leidimo sąlygas, tas supranta, jog laikraštis vien iš prenumeratos ir skelbimų išsilaikyti negali. Laikraščiu reikia pagalbos, ir štai jį pagal savo išgales siunčiu. Naudokite ją, kaip jums reikalingiausia, ir savo knygoje atžymėkite, kad tai mano Vilties Draugijos nario įnašo pakėlimas. Kainas ir atlyginimus valdžia bando užšaldyti, bet ji palieka laisvas rankas aukoti, kiek kas nori. Geraširdžių skaitytojų aukos tepadeda Dirvai dar daug metų reguliariai lankyti mūsų namus.

Vilties valdyba ir Dirva nuoširdžiai dėkinga dr. Juozui Bartkui.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS NEW YORKE

Lapkričio 7 d., sekmadienį, Čiurlionio ansamblis iš Clevelando atvyksta kon-

certuoti į New Yorką. Ansamblį pakvietė Laisvės Žiburio radijas. Koncertas įvyks Richmond Hill High School salėje 89-30 114 St., Richmond Hill, N. Y. Pradžią 3 val. Bilietus iš anksto galima įsigyti Apreiškimo ir Angelių karalienės parapijų klebonijose Brooklyne, Atsimainymo parapijos klebonijoje Maspeth, Haven Realty įstaigoje, Traveler's Village kelionių agentūroje, Laisvės Žiburio radijo raštinėje, ir pas Laisvės Žiburio valdybos narius.

Iš New Jersey į šį koncertą yra organizuojami autobusai iš sekančių vietų: Kearney-Newark apylinkėje registruoti pas Bronę Macijauskienę, telef. 998-6797; Elizabeth — pas muz. Vincą Mamaitį, telef. 351-9057, ir Patersono apylinkėje pas Antaną Rugį, tel. 525-3340.

Koncerto programoje pasirodys vyrų ir mišrūs chorai, kanklių orkestras ir tautinių šokių grupė — viso 100 asmenų. Ansamblio vadovai: dirigentas — A. Mikulskis, kanklių orkestro vadovė — O. Mikulskienė, režisierius — P. Maželis, chormeisteris — R. Babickas, tautinių šokių vadovai — J. Kavaliūnaitė ir M. Leknickas, ansamblio valdybos pirm. — Vl. Plečkaitis. Laisvės Žiburio vadovy-

bė kviečia New Yorko, New Jersey ir apylinkių visuomenę šiame koncerte gausiai dalyvauti.

• Į Mažąją Dainų šventę, kuri įvyks š. m. spalio 24 d., 6 val. vak. Lietuvių Laisvės salėje, Elizabeth, N. J. 269 Second St., bilietus galima gauti pas choristus, chorvedžius ir šiose lietuviams lengvai prieinamose vietose: Marytė Šalinskienė (šermeninė) 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421. — J. Andriušio Apdraudos Agentūra 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421. — LITO kelionių biuras 94-10 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. — 11421. — J. Ormano Apdraudos Agentūra 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418. — V. Belecko svetainė 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227. — Lietuvių Piliečių Klube 69-63 Grand Ave., Maspeth, N. Y. 11378. — Ginkaus krautu-vėje 495 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211. — Kultūros židinyje 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. — Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centras 9 Davis Ave., Kearny, N. J. 07032. — Lietuvių Laisvės salėje 269 Second St., Elizabeth, N. J. 07206 ir koncerto dieną prie įėjimo. Į šventę iš Brooklyno ir Queens, N. Y., važiuos autobusai. Dėl informacijos ir vietų autobusuose prašome skambinti Romo Kezio "Traveler's Internatio n a l" Kelionių agentūrai 769-3300. Primenama, kad jungtinis choras pakartos Ketvirtosios Dainų šventės programą.

• Tautų festivalyje New Yorke, spalio 24 d., 4 v. p. bus paminėta Vengrijos sukilimo sukaktis. Iš lietuvių dalyvauja prel. J. Balckūnas, Helen V. Kulber ir Nancy Umbrazaite. Įskilmės įvyks Roosevelt viešbutyje, Madison Ave. prie 45 st. Programoje dalyvaus J. Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė.

• "Venecuelos Lietuvis" tokiu vardu retkarčiais pasirodo Venecuelos LB leidžiamas leidinys. Šiomis dienomis išėjo Nr. 3, pasi-pošęs spalvotu viršeliu su Henriko Gavorsko, Vliko atstovybės nario, nuotrauka. Leidinyje daug nuotraukų ir aktualios medžiagos. Redaktorius J. Kukanauza.

VENEZUELOJE MIRĖ PLK. V. SIDORAVIČIUS 1971 metais spalio 8 d.

mirė pulkininkas, ilgus metus buvęs Kauno apskrities viršininku, Vladas Sidoravičius. Palaidotas Carera, Venecuela, kapinėse, dalyvaujant dideliu skaičiumi jo draugų lietuvių ir plačios apylinkės venezueliečių.

VENEZUELOJE MIRĖ PLK. V. SIDORAVIČIUS 1971 metais spalio 8 d.

MONTREALIO LIETUVIŲ JAUNIMO GINTARO ANSAMBLIO KONCERTAS

DAINOS IR ŠOKIAI, PALYDINT LIETUVIŲ LIAUDIES INSTRUMENTŲ ORKESTRU.

1971 m. spalio 23 d., 8 val. vak.

Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje, Chicagoje.

Bilietai iš anksto gaunami: Marginiuose, 2511 W. 69th St.; Margutyje, 2422 W. Marquette Road.

VISI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI.

Rengia MARGUTIS

DALYVAVO TARPTAUTINIAME VETERINARIJOS GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIME

Keturi lietuviai veterinarijos gydytojai iš JAV: dr. V. Bagdonas, dr. R. Ginio-tis, dr. P. Jaras ir dr. P. Švarcas su žmonomis nuvykė į Prancūziją, dalyvavo Rivieroje, Juan les Pins kurorte vykstančiame Tarptautiniame Veterinarijos Gydytojų simpoziume.

Dr. P. Švarcas savo laiške iš Rivieros siunčia Dirvai ir visiems pažįstamiems geriausius linkėjimus.

PASITRAUKĖ IŠ LB CENTRO VALDYBOS

Redakciją pasiekė žinia, kad dr. V. Klemas, vicepirmininkas akademiniams reikalams ir M. Vaišnys, finansų tvarkytojas ir administratorius, yra pasitraukę iš LB Centro Valdybos.

• Lietuvos karių-savonarių, pirmųjų žuvusiųjų kovoje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, paminėjimas ir pagerbimas įvyks lapkričio 14 d., 4 v. p. p. Balzeko mubiejuje, Chicagoje, 4012 Archer Ave.

Kalbės plk. K. Ališauskas, gen. S. Dirmantas, kpt. A. Juškevičius, dr. K. Gudaitis ir kt.

TAMOŠAIČIŲ PARODA BOSTONE

Nuo rugsėjo 31 d. iki lapkričio 13 d., Bostono miesto naujųjų rūmų galerijoje, vyksta Antano Tamošaičio tapybos ir Anastazijos Tamošaitienės kilimų paroda. Bostono lietuviai pirmą kartą turi progos pasigrožėti ir įsigyti šių žinomų menininkų darbų.

Parodos lankymo valandos yra kasdien nuo 10 val. ryto iki 4 val. p. p., šeštadieniais nuo 10 val. iki 3:30 val. p. p. Sekmadieniais paroda uždaryta. Oficialus parodos atidarymas įvyks ketvirtadienį, lapkričio 4 d. tarp 6-9 val. v. Visi Bostono ir apylinkių lietuviai yra kviečiami į šį atidarymą atsilankyti. Atidarymo metu p. Tamošaitienės demonstruos kilimų audimą.

Į šį atidarymą bus pakviesti ir amerikiečių spaudos, radijo, televizijos, galerijų, muziejų bei meno mokyklų atstovai. Parodą rengia Bostono Skaučių Židyns.

Vakarais, savaitės bėgyje, dail. Tamošaitienės struktūros specialių juostų audimą. Suinteresuoti prašome kreiptis pas Iną Ne-nortienę, 44 Albin St., Dorchester, Mas. 02124, telef. 825-1832.

mirė pulkininkas, ilgus metus buvęs Kauno apskrities viršininku, Vladas Sidoravičius. Palaidotas Carera, Venecuela, kapinėse, dalyvaujant dideliu skaičiumi jo draugų lietuvių ir plačios apylinkės venezueliečių.

NEW YORKO-NEW JERSEY APYLINKĖS

MAŽOJI DAINŲ ŠVENTĖ

AMERIKOS LIETUVIŲ VARGONININKŲ-MUZIKŲ SĄJUNGOS 60 METŲ

SUKAKTIES MINĖJIMAS

"LIETUVIS VARGONININKAS

IŠEIVIJOJE" —

J. ŽILEVIČIAUS knygos pristatymas.

KETVIRTOSIOS DAINŲ ŠVENTĖS PROGRAMA IŠPILDYS:

Angelių Karalienės parapijos choras, Brooklyn, N. Y., vad. M. LIUBERSKIS; Apreiškimo parapijos choras, Brooklyn, N. Y., vad. A. KAČANAUSKAS; Operetės choras, Brooklyn, N. Y., vad. M. CIBAS; Rūtos Ansamblis, New Jersey, vad. J. STANKŪNAS; Šv. Juozapo choras, Waterbury, Conn., vad. A. ALEKSIS; Šv. Petro ir Povilo parapijos choras, Elizabeth, N. J., vad. V. MAMAITIS; Vilties choras, Philadelphia, Pa., vad. L. KAULINIS; Žibuoklių Sekstetas, New Jersey, vad. L. STUKAS.

JUNGTINIAM CHORUI diriguoja muzikai: A. ALEKSIS, M. CIBAS, A. KAČANAUSKAS, L. KAULINIS IR V. MAMAITIS.

Solo atlieka: IRENA STANKŪNAITĖ-DeSILVA, sopranas; VACLOVAS VERIKAITIS, bosas. Akompanuoja JUOZAS STANKŪNAS.

Knygą "LIETUVIS VARGONININKAS IŠEIVIJOJE" pristato raš. PAULIUS JURKUS.

Data: 1971 m. spalio 24 d., sekmadienis.

Laikas: 6 val. vak.

Vietą: Lietuvių Laisvės salė — 269 Second St., Elizabeth, N. J.

ĮEJIMO AUKA: \$3.00.

PARAMA DIRVAI

Atsiliepdami į prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

A. Petrauskas, Dearborn 10,00
O. Šarūnas, Hamilton 5,00
O. Mironaitė, Chicago ... 10,00
B. Aras, Silver Spring .. 10,00
V. Dubinskas, Chicago ... 10,00
S. Jurkūnas, Chicago 10,00
J. Stokus, New Port
Richey 10,00
P. Dirda, Chicago 10,00
J. Vodopalas, Glenn Dale .. 5,00
Vl. Braziulis, Cleveland .. 3,00
V. Bložė, Stronsville 10,00
M. Vitkus, Detroit 10,00
J. Sandargas, N. Royalton 10,00
J. Bajorinas, Waterbury .. 10,00
V. Zdanys, Wethersfield .. 10,00
A. Chaplikas, Boston 10,00
E. Cibas, Milton 10,00
X.Y., Chicago 10,00
A. Butkus, Cleveland 10,00
J. Daunorienė, Chicago 10,00
J. Merkys, Hartford 1,00
J. Guzulaitis, Omaha 2,00
J. Petrauskas, Detroit 2,00
I. Šešplaukis, Los Angeles 5,00
A. Misteikis, Detroit 7,00
K. Ripskis, Chicago 20,00
Č. Šadeika, Farmington ... 10,00
X.Y., Cleveland 10,00
J. Stelmokas, Lansdowne.. 10,00
K. Mažonas, Parma 5,00
J. Kuncaitis, Cleveland ... 10,00
J. Gliuda, Los Angeles ... 10,00
L. Ramančionis, Brooklyn 5,00
A. Garmus, Cleveland 10,00
J. Sirusas, Stockton 10,00
S. Jankauskas, Toledo 10,00
N. Linkus, Oak Lawn 2,00
J. Gaižutis, Detroit 10,00
A. Zenkus, Worcester 5,00
M. Blynas, Cleveland 5,00
V. Krivickas, Cleveland ... 5,00
J. Matulevičius, Worcester 10,00
T. Jurcys, Chicago 10,00
J. Vedegys, Chicago 5,00
J. Vizbaras, Boston 5,00
V. Janušauskas, Longueuil 2,00
J. Paltarokas, Cicero 2,00
X.Y., Detroit 10,00
P. Vaičaitis, Boston 10,00
E. Gimbutas, Los Angeles 5,00
S. Vilinskas, Windsor 10,00
V. Degutis, Cleveland 10,00
J. Valaitis, Great Neck ... 3,00
P. Sideravičius, Cicero ... 3,00

A. Grinius, Detroit 5,00
M. Meiliūnas, Weston 10,00
J. Zmuidzinaitis, Toronto ... 6,00
J. Kybartas, Brooklyn 2,00
J. Šimonis, Santa Barbara 2,00
P. Januška, Windsor 10,00
V. Čepas, Elon College 5,00
J. Daibokas, Los Angeles ... 2,00
A. Stankūnas, Cleveland ... 3,00
G. Alekna, Racine 2,00
J. Jasiukaitis, Cicero 10,00
D. Kalėda, Gary 3,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

PARENGIMAS LF PAREMTI

Lietuvių Fondo Long Beach apylinkės vajeaus komitetas rengia rudens kar-navalą spalio 30 d., 6 v. v., šeštadienį, Machinist Build, salėje, 728 Elm Ave., Long Beach. Visas pelnas skiriamas Liet. Fondui. Lietuvos generl. konsulas p. dr. Julius J. Bielskis pasakys kalbą Lietuvių Fondo reikalu. Bus meninė programa "Išlaisvintos moterys". Tekstas ir režisūra Dalilos Mackialienės, Muzika "Farsas". Programą atliks: Regina Aukštikalnytė, Janina Čekanauskienė, Ona Deveikienė, Viltis Jatulienė, Dalila Mackialienė ir Raisa Urbanienė. Muzika: Ona Metri-kienė prie piano ir Vladas Gilys okordeonu. Veiks bu-fetas, bus šokiai. Įėjimas su vaishem 2 dol., vaikams 1 dol.

Maloniai kviečiami visi lietuviai ir jų draugai dalyvauti parengime. Tuo paremsite kilnų tikslą — Lietuvių Fondą. Parengimo metu bus priimami įnašai į Lietuvių Fondą ir bus paskelbti visi Lietuvių Fondo nariai Long Beach apylin-kėje.

D. Mekišius

Su liūdesiu pranešame, kad 1971 metais spalio

mėn. 8 dieną Venezueloje mirė

VLADAS SIDORAVIČIUS

Šeima

Brangiai

A. A.

BRONEI SALADŽIUVIENEI

mirus, jos dukrą DANUTĘ, sūnų JUOZĄ, GENOVAITĘ SALADŽIUVIENĘ ir jų šeimas giliai užjaučiam ir drauge liūdim

Stefanija Skučienė
B. ir V. Sidzikauskai
J. ir A. Šukiai